

Број: 03-02-827-1/2021
Сарајево, 18.09.2024. године

**ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- Представнички дом -
госп Драган Миоковић, председавајући
- Дом народа -
госп Томислав Мартиновић, председавајући

Поштовани,

У складу са чланом IV.Б.3.7.ц) (III) Устава Федерације Босне и Херцеговине, а у вези са чл. 178. и 179. Пословника Представничког дома Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 69/07, 2/08, 26/20 и 13/24) и са чл. 171. и 172. Пословника о раду Дома народа Парламента Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 27/03, 21/09, 24/20 и 60/24), ради разматрања и усвајања, достављам Вам **ПРИЈЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПРИРОДЕ**, који је утврдила Влада Федерације Босне и Херцеговине на 41. сједници, одржаној 12.09.2024. године.

Приједлог закона се доставља на службеним језицима и писмима Федерације Босне и Херцеговине.

С поштовањем,

Прилог:

- Приједлог закона на српском језику,
- Изјава о усклађености,
- Образац број 2,
- Образац ИФП-НЕ,
- Појединачни коментари,
- Мишљења надлежних кантоналних министарстава,
- Одредбе закона које се мијењају и допуњују и
- Закон о заштити природе („Службене новине Федерације БиХ“, број: 66/13)

Цо: Федерално министарство околиша и туризма
гђа Насиха Поздер, министар

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА

ПРИЈЕДЛОГ

ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПРИРОДЕ

Сарајево, септембар 2024. године

ЗАКОН О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПРИРОДЕ

Члан 1.

У Закону о заштити природе ("Службене новине Федерације БиХ", број 66/13 - у даљем тексту: Закон) иза члана 1. додаје се нови члан 1а. који гласи:

„Члан 1а.

Овим Законом преносе се одредбе сљедећих прописа Европске уније:

- Директива Вијећа 92/43/ЕЕЗ од 21. маја 1992. о очувању природних станишта и дивље фауне и флоре (СЛ Л 206, 22. 7. 1992.), како је задње измијењена и допуњена Директивом Вијећа 2013/17/ЕУ од 13. маја 2013. о прилагођавању одређених директива у подручју околиша због приступања Републике Хрватске (СЛ Л 158, 10. 6. 2013.);
- Директива 2009/147/ЕЗ Европског парламента и Вијећа од 30. новембра 2009. о очувању дивљих птица (кодификована верзија) (СЛ Л 20, 26. 1. 2010.), како је задње измијењена и допуњена Директивом Вијећа 2013/17/ЕУ од 13. маја 2013. о прилагодби одређених директива у подручју околиша због приступања Републике Хрватске (СЛ Л 158, 10. 6. 2013.);
- Уредба (ЕУ) бр. 1143/2014 Европског парламента и Вијећа од 22. октобра 2014. о спречавању и управљању уношења и ширења инвазивних страних врста (Л 317 4. 11. 2014, 35) (32014Р1143), коју је измијенила Уредба (ЕУ) 2016/2031 Европског парламента и Вијећа од 26. октобра 2016. о заштитним мјерама против организама штетних за биље и о измјени уредаба (ЕУ) бр. 228/2013, (ЕУ) бр. 652/2014 и (ЕУ) бр. 1143/2014 Европског парламента и Вијећа те стављању изван снаге директива Вијећа 69/464/ЕЕЗ, 74/647/ЕЕЗ, 93/85/ЕЕЗ, 98/57/ЕЗ, 2000/29/ЕЗ, 2006/91/ЕЗ и 2007/33/ЕЗ; ОЈ Л 317, 23. 11. 2016.

Члан 2.

У члану 5. став 1., алинеја 1., ријеч „одржавање“ замјењује се ријечју „очување“.

Члан 3.

У члану 8., у ставу 1. врше се измјене сљедећих алинеја:

Алинеја 1. мијења се и гласи:

- „**алохтона (страна) врста**“ значи свака жива јединка врсте, подврсте или ниже таксономске групе животиња, биљака, гљива или микроорганизама која је унесена изван свог природног подручја распрострањености; укључује све дијелове, гамете, сјеме, јајашца или пропагуле тих врста, као и све хибриде, сорте или пасмине које су способне преживјети и даље се размножавати;

Брише се алинеја 8, а алинеја 12. мијења се и гласи:

- „**еколошка мрежа**“ је кохерентна европска еколошка мрежа састављена од подручја у којима се налазе природни станишни типови и станишта дивљих врста од интереса за Европску унију, а омогућује одржавање одређених природних станишних типова и станишта врста или, кад је то потребно, њихов поврат у повољно стање очуваности у њиховом природном подручју распрострањености.

Алинеја 24. мијења се и гласи:

- „**интродукција**“ значи премјештање врсте, као последица људске интервенције, изван њеног подручја природне распрострањености

У ставу 4., иза алинеје 4. додаје се осам нових алинеја које гласе:

- „**фосили**“ представљају сачуване цјелине, дијелове или трагове изумрлих организама и њихових животних активности.

- „**инвазивна страна врста**“ значи страна врста за коју је утврђено да њено уношење или ширење угрожава или штетно утиче на биоразноликост и повезане услуге екосистема;

- „**минерал**“ представља природну творевину, дио литосфере, одређеног и сталног хемијског састава и физичких својстава која су стабилна у одређеним условима притиска и температуре. Минералом, у смислу овог Закона, сматра се и накупина или творевина минерала, са тим што минерали нису минералне сировине;

- „**надлежна кантонална тијела**“ представљају кантонална министарства надлежна за заштиту околиша и заводе за заштиту природе, а уколико заводи нису успостављени, друге организације надлежне за стручне послове заштите природе;

- „**природа**“ представља свеукупну биоразноликост, пејзажну разноликост и георазноликост;

- „**седра**“ представља творевину валненца насталу инкрустацијом (биогеним процесима) алги и маховина, на брзацима и слаповима текућица у кршу

издвајањем угљиковог диоксида из калцијевог хидрогенкарбоната који таложи калцијев карбонат;

- „тип станишта“ представља скуп или групу станишта која су по својим биолошким и абиотичким карактеристикама веома слична;
- „заштићене врсте“ представљају дивље врсте које су заштићене међународним уговорима и/или овим Законом;

Досадашње алинеје од 5. до 16. постају алинеје од 13. до 25.

Члан 4.

У члану 11. брише се став 2.

Члан 5.

У члану 17., иза става 2. додаје се нови став 3., који гласи:

„Оправдане случајеве и стручне провјере и резултате из става 1. овог члана, утврђује кантонално министарство надлежно за послове заштите природе или кантонални завод за заштиту природе, у складу са посебним прописима којима се уређују средства за заштиту биља, у сарадњи са Управом Босне и Херцеговине за заштиту здравља биља, до оснивања Федералног завода за заштиту природе (у даљем тексту: Федерални завод).“

Члан 6.

У члану 19., став 4. мијења се и гласи:

„Спровођење ревизије вршиће Федерално министарство уз стручну евалуацију простора, до успостављања Федералног завода, и кантонална министарства надлежна за заштиту природе, уз стручну помоћ кантоналних завода надлежних за заштиту природе.“

Члан 7.

У члану 26., став 5., у осмом реду, иза ријечи „оцене захвата“ додаје се ријеч „федерални“.

Члан 8.

У члану 28., став 8., иза ријечи „Попис“ додају се ријечи „из Листе угрожених и значајних типова станишта и својти.“

Члан 9.

У члану 30., став 5., ријечи „категорија I и II“ замјењују се ријечима „свих категорија“.

Иза става 6. додаје се нови став 7., који гласи:

„Федерални министар прописује критеријуме, поступке и начин утврђивања компензацијских услова.“

Члан 10.

У члану 33., у ставу 3., ријеч „надлежни“ замјењује се ријечју „федерални“.

Став 7. мијења се и гласи:

„Праћење стања значајних и карактеристичних обиљежја пејзажа обављају надлежна кантонална тијела у сарадњи са Федералним заводом.“

Члан 11.

У члану 38., став 2., ријеч „нешумских“ замјењује се ријечима „шумског земљишта погодног за пошумљавање“ а ријеч „нешумски“ се брише .

Иза става 2. додаје се нови став 3., који гласи:

„Елаборат са картографским приказом типова станишта за одређено шумскопривредно подручје, као дијела шумскопривредне основе, доставља се на мишљење Федералном министарству годину дана прије истека важеће шумскопривредне основе.“

Досадашњи став 3. постаје став 4.

Члан 12.

У члану 40., иза става 1. додаје се нови став 2., који гласи:

„Постотак зрелих, старих и сухих стабала која су на Црвеној листи, посебно стабала са дупљом у високим шумама, са природном обновом износи 0,05 посто стабала по хектару од укупног броја стабала по хектару за сваку газдинску класу појединачно, а у деградираним и изданачким шумама 0,25 посто. Приликом

израде пројеката за извођење сјеча (изведбени пројекти), стабла се обиљежавају на терену и уцртавају у карте."

Досадашњи ст. 2., 3. и 4. постају ст. 3., 4. и 5.

Члан 13.

У члану 44., став 7. мијења се и гласи:

„За даљње поступање са откривеним спелеолошким објектом из става 6. овог члана Федерално министарство доноси рјешење по службеној дужности у року од 90 дана од дана пријаве открића које садржи мјере обезбјеђења и услове заштите спелеолошког објекта, на основу издатог мишљења Федералног завода или кантоналних завода о заштити природе или стручне комисије формиране од стране надлежног министарства о стању спелеолошког објекта, уз препоруку за даље поступање."

У ставу 8., број „6" замјењује се бројем „7".

Члан 14.

Иза члана 44. додаје се нови члан 44а., који гласи:

„Члан 44а.

Ако се откриће спелеолошког објекта догоди током извођења грађевинских или других радова који се обављају на површини или испод површине тла, на копну, у води или мору, особа која изводи радове дужна је да прекине радове на локацији открића и о открићу, без одгађања, писаним путем обавијестити надлежно министарство и јединицу локалне самоуправе на чијем подручју се налази тај спелеолошки објекат.

Обавјештење из члана 44. став 6. и става 1. овог члана обавезно садржи податке о локацији и опис откривеног спелеолошког објекта.

Надлежно министарство успоставиће стручну комисију која ће спровести хитна истраживања спелеолошког објекта и израдити стручни налаз о потенцијалном значају спелеолошког објекта у року од 20 дана од пријема обавјештења из става 1. овог члана, о трошку инвеститора.

Надлежно министарство по службеној дужности рјешењем дозвољава носиоцу захвата, односно лицу које изводи друге радове из става 1. овог члана, да настави радове и да одређује мјере обезбјеђења и заштите спелеолошког

објекта или доноси привремено рјешење о обустављању радова у року од десет дана од израде стручног налаза из става 3. овог члана.

Надлежно министарство успоставиће стручну комисију која ће спровести детаљније истраживање спелеолошког објекта и израдити стручни налаз о значају откривеног спелеолошког објекта, о трошку инвеститора, у року од тридесет дана од доношења привременог рјешења о обустављању радова.

У року од 15 дана од израде стручног налаза из става 5. овог члана, надлежно министарство доноси рјешење којим се укида привремено рјешење о обустављању радова и дозвољава наставак радова или се радови трајно обустављају."

Члан 15.

У члану 49., иза става 2. додаје се нови став 3., који гласи:

„Споразумом из става 2. овог члана, утврђује се и период за који се плаћа накнада.“

Досадашњи став 3. постаје став 4.

Члан 16.

У члану 58., иза става 5. додаје се нови став 6., који гласи:

„Подручја еколошке мреже обухватају међународно значајна подручја за птице и мочварна подручја од међународне важности.“

Члан 17.

У члану 59., став 1., у четвртом реду ријеч „сатаништа“ замјењује се ријечју „станишта“.

Члан 18.

У члану 65., став 5., ријеч „министарства“ замјењује се ријечју „тијела“.

Члан 19.

У члану 73., став 3., мијења се и гласи:

„Федерални министар издаће смјернице за мјере заштите, субјекте одговорне за спровођење заштите и начин одржавања прелаза из става 2. овог члана.“

Члан 20.

У члану 76., у ст. 1. и 4., ријечи „надлежном“ и „надлежно“ замјењују се ријечју „Федералном“ у одговарајућем падежу.

Члан 21.

У члану 77. став 3., у трећем реду, иза ријечи „природе“, додају се ријечи „и/или здравља људи“.

У ставу 4. ријечи „надлежно“ и „надлежног“ замјењују се ријечју „Федерално“ у одговарајућем падежу.

Иза става 7. додају се нови ст. 8., 9., 10. и 11., који гласе:

„Федерални министар доноси акционе планове управљања инвазивним врстама, на основу листе инвазивних врста Федерације БиХ. Ти планови треба да садрже мјере управљања инвазивним страним врстама које су широко распрострањене на подручју Федерације БиХ како би се њихови учинци на биоразноликост, услуге екосистема и/или здравље људи, узимајући у обзир и могући штетни утицај на привреду као погоршавајући фактор, свели на најмању мјеру.

Листу инвазивних врста Федерације БиХ доноси федерални министар.

Листа из става 9. овог члана ревидира се сваких 10 година, а по потреби и раније на основу стручног образложења и извјештаја теренских истраживања.

Федерални министар спроведбеним прописом утврђује правила за обавезно праћење, спречавање, свођење на најмању мјеру и ублажавање штетних учинака намјерног и ненамјерног уношења и ширења инвазивних страних врста на биоразноликост у Федерацији БиХ.“

Члан 22.

У члану 84., тачка (е), у петом реду, ријечи: „надлежног тијела Федерације БиХ“ замјењују се ријечима: „Федералног министарства“.

Члан 23.

У члану 99., иза става 4. додаје се нови став 5., који гласи:

„Изузетно, ако су одређена питања из става 4. овог члана уређена прописом надлежног органа Босне и Херцеговине, у односу на та питања поступа се према том пропису, а на начин уређен правилником из става 4. овог члана.“

Досадашњи ст. 5., 6., 7. и 8., постају ст. 6., 7., 8. и 9.“

Члан 24.

У члану 105., став 4., у трећем реду, иза ријечи „трговине“ додаје се ријеч „Федерални“.

Члан 25.

У члану 108., став 2., ријечи: „стручних подлога које ће радити“ замјењују се ријечима:

„подлога које израђује“.

Став 3. мијења се и гласи:

„Црвена листа се ревидира сваких 10 година, а статуси угрожености појединих врста могу се ревидирати по потреби, на основу стручног елабората. Након истека периода од пет година, анализира се статус врста на Црвеној листи, те се, по потреби, обавља њихова ревизија на начин и у поступку како је то прописано за њихово доношење.“

Члан 26.

У члану 109., став 2., у трећем реду, иза ријечи „сагласност“ додаје се ријеч „федералног“.

Члан 27.

У члану 113., став 4., ријеч „организација“ замјењује се ријечју „станица“.

У ставу 8., број „6“ замјењује се бројем „7“.

У ставу 9., број „6“ замјењује се бројем „7“.

Члан 28.

У члану 115., став 1., ријечи: „на начин прописан овим Законом“ замјењују се ријечима: „Федералног министарства“.

Члан 29.

У члану 118., став 2., у првом реду иза ријечи „министар и“ додаје се ријеч „федерални“.

Члан 30.

Назив поглавља VIII „МИНЕРАЛИ, ФОСИЛИ И СИГОВИНЕ“ мијења се и гласи: „VIII МИНЕРАЛИ, СЕДРА, ФОСИЛИ И СИГОВИНЕ“, а у том поглављу, у називима

одјељака, првом, другом и трећем, иза ријечи „минерали“, додаје се ријеч „седра“ у одговарајућем падежу.

Члан 31.

Члан 125. мијења се и гласи:

„Минерали, седра, фосили и сиговине су у државном власништву.

Забрањено је уништавати минерале, седру, фосиле и сиговине те оштећивати њихова налазишта.

Изузетно, Федерално министарство дозволиће спровођење активних мјера очувања и/или ревитализације без којих би се промијениле битне карактеристике подручја и/или би могло доћи до поплаве или друге природне несреће у том подручју, или ако је то у интересу Федерације БиХ или битно изражени јавни интерес, уз израђен технички елаборат усвојен од стране Федералног министарства.“

Члан 32.

У члану 126., ст. 1. и 2., члану 128., ст. 1. и 2., члану 130., ст. 1. и 3., члану 132. и члану 157., став 2., иза ријечи „минерала“ додаје се ријеч „седра“ у одговарајућем падежу.

Члан 33.

У члану 127., став 1., ријечи: „надлежног органа“ замјењују се ријечима: „Федералног министарства“.

У ст. од 1. до 5., иза ријечи „минерала“ додаје се ријеч „седра“ у одговарајућем падежу.

Члан 34.

У члану 129., ст. 1., 4. и 6., ријечи: „надлежном“, односно „надлежног“ или „надлежно“, замјењују се ријечју „Федералном“ у одговарајућем падежу, а у ставу 2., у првом реду, иза ријечи „се“ додаје се ријеч „Федерално“.

У ст. 1., 2., 4. и 6., иза ријечи „минерала“ додаје се ријеч „седра“ у одговарајућем падежу.

Члан 35.

У члану 130., став 1., ријеч „надлежног“ замјењује се ријечју „Федералног“, а у ставу 2., иза ријечи „члана“ додаје се ријеч „Федерално“.

У ст. 3. и 4. ријеч „надлежно“, односно „надлежном“ замјењује се ријечју „Федерално“ у одговарајућем падежу.

Члан 36.

Члан 131. мијења се и гласи:

„Правно или физичко лице које намјерава узимати или експлоатисати минерале, седру, фосиле или сиговине из природе ради стављања у промет, дужно је да прибави дозволу Федералног министарства. Дозвола се издаје рјешењем, на основу стручног елабората, у току прибављања акта о претходној процјени утицаја на околиш, а прије прибављања урбанистичке сагласности/локацијске информације.“

Захтјев за издавање дозволе мора садржавати податке о:

- локацији узимања или експлоатисања;
- врсти и количини минерала, седре, фосила или сиговине;
- времену узимања.

Федерално министарство издаје дозволу из става 1. овог члана ако утврди да зависно о распрострањености и количини минерала, седре, фосила или сиговине, узимање неће значајније угрозити георазноликост.

Дозвола из става 1. овог члана садржи услове заштите природе, врсту и количину минерала, седре, фосила или сиговине из става 1. овог члана, а издаје се на рок до једне године.

Приликом продаје минерала, седре, фосила или сиговине, дозвола се уручује купцу.

Правно или физичко лице из става 1. овог члана је дужно да води евиденцију о стављању у промет минерала, седре, фосила или сиговине, те евиденцију достављати Федералном министарству.

Упутство о облику, садржају и начину вођења евиденције о стављању у промет минерала, седре, фосила или сиговине доноси федерални министар.“

Члан 37.

У члану 133., ст. 1. и 3., ријеч „надлежног“, односно „надлежно“ замјењује се ријечју „Федералног“ у одговарајућем падежу.

Члан 38.

У члану 144., став 2., на крају текста брише се тачка и додају ријечи: „или одлуком влада кантона.“

У ставу 3., ријечи: „законодавних тијела“ замјењују се ријечју: „скупштина“. Иза става 3. додаје се нови став 4., који гласи:

„Заштићене природне вриједности из члана 134. став 1. алинеја 3., 4., 5., и 6. овог Закона може одлуком да прогласи градско или општинско вијеће ако се подручје природне вриједности простире на подручје једне општине односно града, уз сагласност надлежног министарства.“

У ставу 5., у другом реду, ријеч „сагласност“ замјењује се ријечју „мишљење“. Досадашњи ст. 5. и 6. постају ст. 6. и 7.

Члан 39.

У члану 145., став 1., иза алинеје 3. додаје се нова алинеја 4., која гласи:

„мјере заштите из члана 157. став 2. овог Закона и санкције за њихово непоштовање“.

У ставу 2. на крају текста тачка се брише и додају ријечи: „и просторним плановима кантона“.

Став 3. мијења се и гласи:

„Посебном одлуком Владе Федерације БиХ, односно скупштине кантона, може да се одреди заштитна зона која је изван заштићене природне вриједности и да се пропишу мјере заштите тог подручја, на приједлог Федералног министарства или кантоналног министарства у зависности од степена заштите.“

Досадашње алинеје 4. и 5. постају алинеје 5. и 6.

Члан 40.

У члану 147., у ставу 2., иза ријечи „приказ“ додају се ријечи „или извод“, а ријеч „надлежном“ замјењује се ријечима: „у Федералном односно кантоналном министарству“.

У ставу 3., иза ријечи „минерала“ додаје се ријеч „седре“.

Члан 41.

У члану 148., иза става 4., додаје се нови став 5., који гласи:

„Кантонална министарства надлежна за заштиту природе достављаће годишњи извјештај Фонду за заштиту околиша који води базу података за природу и информациони систем до формирања Федералног завода.“

Члан 42.

У члану 150., став 1., ријеч „надлежног“ замјењује се ријечју „кантоналног“.

У ставу 3., на крају текста, тачка се брише и додају ријечи: „из члана 147. овог Закона.“

Члан 43.

У члану 151., у ставу 1., иза ријечи „минералима“ додаје се ријеч „седрама“.

У ставу 3., ријеч „владе“ замјењује се ријечју „скупштине“. Иза става 4. додаје се нови став 5., који гласи:

„Управљање заштићеним природним вриједностима из члана 134. из категорија III, IV, V и VI овог Закона може се повјерити јавним установама и јавним предузећима чији је оснивач општинско, односно градско вијеће.“

Члан 44.

У члану 152., став 3., иза ријечи „Јавно предузеће“ додају се ријечи „и јавна установа“, а ријеч „може“ замјењује се ријечју „могу“.

Члан 45.

У члану 153., став 1., алинеја друга, иза ријечи „БиХ“, додају се ријечи „у складу са Законом о Фонду за заштиту околиша Федерације БиХ („Службене новине Федерације БиХ“, број: 33/03)“.

Члан 46.

У члану 154., став 2., ријечи „надлежно представничко тијело“ замјењују се ријечима

„Парламент Федерације БиХ, односно скупштина кантона, сваки у оквиру своје надлежности“.

Члан 47.

У члану 155., став 2., иза ријечи „кантона“ додају се ријечи „или општински начелник“, а на крају текста тачка се брише и додају ријечи: „или општинске службе за управу надлежне за заштиту природе“.

Иза става 5. додаје се нови став 6., који гласи:

„Нови план управљања из става 1. овог члана доноси се најкасније 30 дана прије истека важности постојећег плана.“

Члан 48.

У члану 156., став 1., тачка б), иза алинеје 4. додаје се нова алинеја 5., која гласи: „развој и редовно спровођење образовних активности прилагођених различитим групама (свакодневни посјетиоци, школе у природи, екскурзије, научна истраживања и сл.)“.

Иза алинеје 8., која постаје алинеја 9., тачка се брише и додаје се нова алинеја 10., која гласи:

„процјену утицаја климатских промјена на природне вриједности заштићеног подручја“.

Досадашње алинеје 5., 6., 7. и 8. постају алинеје 6., 7., 8. и 9.

Иза става 2. додаје се нови став 3., који гласи:

„Годишњи програм из става 2. овог члана доноси надлежни орган јавног предузећа и јавне установе из члана 151. овог Закона, уз прибављену сагласност Федералног министарства, односно кантоналног министарства, ако се односи на кантон.“

Члан 49.

У члану 158. бришу се ст. 1. и 2.

Досадашњи ст. 3. и 4. постају ст. 1. и 2.

Досадашњи став 4., који постаје став 2., мијења се и гласи:

„Влада Федерације БиХ на приједлог федералног министра доноси пропис којим се уређује организација, начин рада и овлаштења надзорничке службе заштите природе.“

Члан 50.

Иза члана 158. додају се нови чл. 158а., 158б. и 158ц., који гласе:

„Члан 158а.

На радно мјесто главног надзорника и надзорника у јавном предузећу и јавној установи из члана 158. став 3. овог Закона, може да се постави лице које испуњава опште услове из ове одредбе и посебне услове утврђене у члану 158б. овог Закона.

Општи услови су:

- да је држављанин Босне и Херцеговине;
  - да је старије од 18 година;
  - да је здравствено способно за вршење послова предвиђених за то радно мјесто.
- Препрека за пријем у службу главног надзорника и надзорника постоји за лица против којих се води казнени поступак или су осуђена за казнено дјело против живота и тијела, слободе и права човјека и грађанина, Босне и Херцеговине, вриједности заштићених међународним правом, сполне слободе и морала, брака, породице и малодобне дјеце, имовине, безбједности платног промета и пословања, правосуђа, вјеродостојности исправа, јавног реда или службене дужности, осим ако је наступила рехабилитација према посебном закону.

Члан 158б.

За главног надзорника у јавном предузећу или јавној установи може се запослити лице које има најмање високу стручну спрему или високо образовање првог циклуса (које се вреднује са 240 ЕЦТС бодова) из области природних наука (Природно-математички факултет, Шумарски факултет, Пољопривредно-прехрамбени факултет), са најмање четири године радног искуства искључиво у струци након стицања ВСС-а, те да има положен стручни испит за главног надзорника у заштићеном подручју.

За надзорника у јавном предузећу или установи може се запослити лице које има најмање средњу стручну спрему четвртог степена, са најмање шест мјесеци радног искуства, те да има положен стручни испит за надзорника у заштићеном подручју.

Главног надзорника и надзорника запошљава надлежни орган јавне установе или јавног предузећа које управља заштићеним подручјем на основу спроведеног јавног конкурса.

Услове, програм, обуку и начин њеног финансирања, начин полагања стручног испита за главног надзорника и надзорника у заштићеним подручјима Федерације БиХ и издавања увјерења о положеном стручном испиту из ст. 1. и 2. овог члана прописује федерални министар правилником.

Обавеза полагања стручног испита односи се и на лица која се на дан ступања на снагу овог Закона затекну на радном мјесту главног надзорника и надзорника у предузећу и установи из става 1. овог члана.

Лица из става 5. овог члана дужна су да положи стручни испит у року од једне године од дана ступања на снагу правилника из става 4. овог члана

Члан 158ц.

Главни надзорник и надзорник имају службену легитимацију којом доказују свој службени статус.

Садржај, облик, начин ношења и издавања службене легитимације прописује правилником федерални министар.

За вријеме службе, главни надзорник и надзорник носе службену одјећу, знак заштите природе и знак заштићеног подручја које чувају у складу са законом.

Изглед униформе, боју, садржај одјевних предмета и начин ношења прописује правилником федерални министар."

Члан 51.

У члану 159., став 2., ријечи: „даје надлежно министарство“, замјењују се ријечима: „Ia, Ib и II даје Федерално министарство“.

У ставу 3., ријечи: „надлежни кантонални орган“, замјењују се ријечима „кантонално министарство“.

Иза става 6. додаје се нови став 7., који гласи:

„Кантонално министарство из става 3. овог члана може донијети смјернице за спровођење поступка доношења рјешења којима се издаје дозвола за дозвољене захвате.“

Члан 52.

У члану 162., став 2., ријеч „правилником“ замјењује се ријечју „уговором“.

Члан 53.

У члану 164., став 5., ријечи „надлежно министарство“, замјењују се ријечима „Федерално министарство“.

Члан 54.

У члану 166., став 1., на крају текста тачка се замјењује зарезом и додају ријечи: „односно надлежном органу кантона одређен законом кантона“.

У ставу 3., иза ријечи „кантона“ ставља се зарез и додају ријечи: „односно надлежни орган кантона одређен законом кантона“.

У ставу 5., иза ријечи „кантона“ ставља се зарез и додају ријечи: „односно надлежни орган кантона одређен законом кантона“.

У ставу 6., иза ријечи „кантона“ ставља се зарез и додају ријечи: „односно надлежни орган кантона одређен законом кантона“.

Члан 55.

Иза члана 166. додаје се нови члан 166а., који гласи:

„Члан 166а.

Власник некретнине из члана 166. овог Закона, понуду за продају некретнине на прописаном обрасцу подноси Влади Федерације БиХ, односно влади кантона или другом надлежном органу кантона преко управитеља заштићеног подручја.

Власник некретнине дужан је, уз понуду из става 1. овог члана, доставити сљедећу документацију:

- фотокопију личне карте власника;
- доказ о власништву на некретнини (земљишнокњижни извадак или, за подручја на којима није успостављена или је уништена земљишна књига, посједовни лист), у оригиналу или овјереној фотокопији који није старији од 15 дана од дана подношења понуде;
- идентификацију некретнине и извод из важеће просторно-планске документације из којег је видљиво да се некретнина налази у обухвату заштићеног подручја и копију катастарског плана из којег је видљив положај некретнине у односу на заштићено подручје.

Управитељ заштићеног подручја дужан је обезбиједити да се понуда за продају некретнине поднесе на прописаном обрасцу и да је достављена документација из става 2. овог члана. Ту понуду са документацијом и својим мишљењем о понуди, управитељ заштићеног подручја доставља Влади Федерације БиХ, односно надлежном органу кантона.

Федерални министар прописује образац понуде из става 1. овог члана и њен садржај који се може презентовати у дигиталној форми на веб страници или на неки други начин бити доступан понуђачима некретнина, и начин достављања понуде управитељу заштићеног подручја и Влади Федерације БиХ, односно надлежном органу кантона.

Понуду за продају некретнине, по овлаштењу власника некретнине, може да поднесе опуномоћеник, који мора да има писмену пуномоћ овјерену код нотара или надлежне службе јединице локалне самоуправе.

Ако власник некретнине уз понуду није приложио све доказе из става 2. овог члана, у том случају потребну документацију прибавља по службеној дужности орган који рјешава поднесену понуду према члану 134. став 3. и члану 158. став 4. Закона о управном поступку."

Члан 56.

У члану 169., став 1., ријечи: „надлежном министарству“ замјењују се ријечима: „Федералном министарству, за некретнине из става 2. тог члана, а за некретнине из става 3. тог члана захтјев се подноси надлежном кантоналном министарству“.

Члан 57.

У члану 170., став 2., у другом реду ријеч „законом“ замјењује се ријечима: „Закон о експропријацији (‘Службени гласник Федерације БиХ’, бр. 70/07, 36/10, 25/12, 8/15 - одлука УС и 34/16)“.

У ставу 5., на крају текста, тачка се брише и додају ријечи: „а врши се у складу са Законом о експропријацији“.

У ставу 6., ријечи: „надлежног органа“ замјењују се ријечима: „Федералног, односно кантоналног министарства, што се одређује према ставу 3. овог члана“, а ријечи „законом који уређује извлаштење“ замјењују се ријечима „Законом о експропријацији“.

Члан 58.

У члану 171., став 1., ријечи: „представничко тијело“ замјењују се ријечима: „Парламент Федерације БиХ“.

У ставу 2., иза ријечи „кантона“ ставља се зарез и додају ријечи: „односно надлежни орган кантона одређен законом кантона“.

Став 3. се брише.

Члан 59.

У члану 174., став 1., у другом реду, ријеч „дужна“ замјењује се ријечју „дужно“.

Члан 60.

У члану 175., став 1., у првој реченици, иза ријечи „Федералног министарства“ додају се ријечи „односно кантоналног министарства“.

Иза става 1. додаје се нови став 2., који гласи:

„Правно лице из члана 174. овог Закона, које управља заштићеном врстом/подврстом доставиће Федералном, односно кантоналном министарству извјештај о степену спровођења плана управљања заштићеном врстом/подврстом на коју се односи та штета уз извјештај стручног савјета за заштиту и добробит животиња који оснива федерални министар.“

Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 61.

У члану 182., став 5., иза ријечи „надлежно“ додаје се ријеч „кантонално“, а на крају текста додаје се друга реченица која гласи: „Услови заштите природе дио су и уговора о концесији, који се утврђују за период не дужи од двије године и који се обнављају подношењем захтјева за ревидирање услова заштите природе.“

Иза става 5. додаје се нови став 6., који гласи:

„Концесионар је дужан да спроводи услове заштите природе и подузима мјере заштите заштићеног подручја, односно спелеолошког објекта, на начин и под условима утврђеним уговором о концесији и овим Законом и прописима донесеним на основу овог Закона.“

Досадашњи став 6. постаје став 7.

У ставу 6., који постаје став 7., иза ријечи „установи“ додају се ријечи „или јавном предузећу“.

Члан 62.

У члану 186., ст. 1. и 3., ријечи: „представничко тијело“ и „представничком тијелу“ замјењују се ријечима: „Парламент Федерације БиХ“ у одговарајућем падежу.

Члан 63.

У члану 187., на крају текста, иза ријечи „природе“, тачка се брише и додаје ријеч „кантона“.

Члан 64.

У члану 189., став 1., бришу се ријечи у загради „(у даљем тексту: Федерални завод)“.

Став 2. мијења се и гласи:

„Федерални завод је самостална федерална управна организација, која дјелује у складу са прописима који регулишу рад тих управа, ако овим Законом није другачије утврђено.“

Иза става 2. додају се нови ставови који гласе:

„Федерални завод је правно лице са правима, обавезама и одговорностима утврђеним овим Законом, другим законима и Статутом Завода.“

Федерални завод је непрофитно правно лице које своју дјелатност обавља као јавну службу.

Завод послује путем свог трансакцијског рачуна за обављање дјелатности. Федерални завод уписује се у судски регистар.

Рад Федералног завода је јаван. Завод о свом раду обавјештава јавност правовремено и истинито на начин одређен Статутом Завода.“

Члан 65.

У члану 190., иза става 1., додаје се нови став 2., који гласи:

„Фонд за заштиту околиша Федерације БиХ формира и води базу података за природу и информациони систем из става 1. алинеја 1. и 5. овог члана, до оснивања Федералног завода.“

Досадашњи ст. 2., 3., 4. и 5. постају ст. 3., 4., 5. и 6.

Члан 66.

У члану 192., став 3., на крају текста, тачка се брише и додају ријечи: „у питањима која се по овом Закону налазе у надлежности кантона“.

Члан 67.

У члану 196., став 2., иза ријечи „минерала“, додаје се ријеч „седре“, иза ријечи „Федералног“ ставља се тачка, а остатак реченице се брише.

У ставу 3., бришу се ријечи: „или надлежно“.

Члан 68.

У члану 197., ст. 1. и 2., ријеч „Завод“ замјењује се ријечима „Федерални завод“.

Иза става 2. додаје се нови став 3., који гласи:

„Фонд за заштиту околиша Федерације БиХ формира информациони систем и води базу података за природу уз квартално извјештавање Федералног министарства о спроведеним активностима, до успостављања Федералног завода.“

Члан 69.

У члану 199., иза става 4., додаје се нови став 5., који гласи:

„Извјештај из става 4. овог члана садржи анализу угрожености, разлоге угрожености и проблеме заштите екосистема, станишних типова и дивљих врста и георазноликости, са оцјеном стања, те анализу угрожености, разлоге угрожености и проблеме заштите заштићених подручја и еколошке мреже, са оцјеном стања, а садржи и преглед правног и институционалног оквира заштите природе и капацитета сектора те преглед доступности података и статуса информационог система заштите природе.“

Члан 70.

Иза члана 211. додаје се нови члан 211а., који гласи:

„Члан 211а.

Федерални инспектор, поред инспекције заштићених подручја из члана 211. став 1. овог Закона, која спадају у надлежност федералне инспекције, врши инспекцијски надзор и за друга питања која су овим Законом стављена у надлежност Федерације БиХ.

Кантонални инспектор, поред инспекције заштићених подручја из члана 211. став 1. овог Закона, која спада у надлежност кантоналног органа за инспекцијске послове, врши инспекцијски надзор и за друга питања која су овим Законом стављена у надлежности кантона као и питања која су по овом Закону у надлежности јединица локалне самоуправе.“

Члан 71.

У члану 213., став 1., мијења се и гласи:

„Инспекцијске послове заштите природе може обављати лице које има високу школску спрему из подручја природних наука или високо образовање првог циклуса (који се вреднује са 240 ЕЦТС бодова) или другог или трећег циклуса образовања по болоњском систему студирања, положен стручни испит

предвиђен за државне службенике за рад у органима управе у Федерацији БиХ, са најмање три године радног стажа за инспектора, односно пет година радног стажа за главног инспектора у струци након завршене високе школске спреме."

Члан 72.

У члану 216., став 1., ријечи: „надлежни инспектор“ замјењују се ријечима: „федерални инспектор и кантонални инспектор за заштиту природе (у даљем тексту: надлежни инспектор)“.

Члан 73.

У члану 219., став 1., на крају текста алинеје 13., тачка се замјењује тачком зарезом и додаје нова алинеја 14., која гласи: „спроведбу услова заштите природе који су дио уговора о концесији“.

Члан 74.

У члану 224., на крају текста, тачка се замјењује зарезом и додају ријечи: „а кантонални инспектор издавање прекршајног налога врши према одговарајућим одредбама кантоналног закона о инспекцијама кантона, ако федералним законом о инспекцијама није другачије одређено“.

Члан 75.

У члану 232., став 1., бројеви „500 КМ до 1500 КМ“ замјењују се бројевима „од 2000 КМ до 5000 КМ“, а бројеви „5000 КМ до 15000 КМ“ замјењују се бројевима „од 10000 КМ до 70000 КМ“.

У ставу 1., иза алинеје 1., додаје се нова алинеја 2., која гласи:

„на заштићеном подручју врши пренамјену земљишта које није у складу са документима просторног уређења (члан 15.)“.

У алинејама 62., 63., 64. и 65., иза ријечи „минерале“ ставља се зарез и додају ријечи „седре, сиговине“.

У алинеји 69., у загради, број „3“ замјењује се бројем „6“.

У ставу 2., бројеви: „500 КМ до 3000 КМ“ замјењују се бројевима „од 1000 КМ до 10000 КМ“.

Досадашње алинеје од 1. до 70. постају алинеје од 2. до 71.

Члан 76.

У члану 233., став 1., бројеви „300 КМ до 1200 КМ“ замјењују се бројевима „од 600 КМ до 3000 КМ“, а бројеви „1500 КМ до 10000 КМ“ замјењују се бројевима „од 5000 КМ до 30000 КМ“.

У алинејама 10., 11. и 12., иза ријечи „минерала“ ставља се зарез и додају ријечи: „седре, сиговине“.

У ставу 2., бројеви „300 КМ до 2000 КМ“ замјењују се бројевима „од 600 КМ до 5000 КМ“.

Члан 77.

У члану 234., став 1., бројеви „100 КМ до 1000 КМ“ замјењују се бројевима „од 300 КМ до 3000 КМ“, а бројеви „1000 КМ до 7000 КМ“ замјењују се бројевима „од 2000 КМ до 20000 КМ“.

У алинејама 7., 8., 9., 10., 11., 12., 15., 16., 17., 18. и 19., иза ријечи „минерала“ ставља се зарез и додају ријечи: „седра, сиговина“ у одговарајућем падежу.

У ставу 2., бројеви „150 КМ до 1500 КМ“ замјењују се бројевима „од 300 КМ до 4000 КМ“.

Члан 78.

У члану 235., став 1., бројеви „50 КМ до 500 КМ“ замјењују се бројевима „од 100 КМ до 1000 КМ“, а бројеви „500 КМ до 5000 КМ“ замјењују се бројевима „од 1000 КМ до 10000 КМ“.

У алинеји 2., иза ријечи „минерала“ ставља се зарез и додају ријечи: „седре, сиговине“.

У ставу 2., бројеви „150 КМ до 1000 КМ“ замјењују се бројевима „од 300 КМ до 2000 КМ“.

Члан 79.

У члану 239., став 1., ријеч „три“ замјењује се ријечју „пет“.

У ставу 2., на крају текста, тачка се брише и додају се ријечи: „с тим да се сваке пете године, а по потреби и раније, врши њена ревизија“.

Став 3. мијења се и гласи:

„Акциони планови управљања инвазивним врстама доносе се у року од 10 година од дана ступања на снагу овог Закона.“

Члан 80.

У члану 241., иза става 1., додаје се нови став 2., који гласи:

„Након истека времена од 10 година имплементације плана управљања из става 1. овог члана, не могу се више доносити привремене управљачке смјернице.“

Члан 81.

У члану 243. брише се став 1.

У ставу 2., „рок од три године продужава се до краја 2025. године.“

У ставу 3., иза ријечи „туризма“ додају се ријечи: „и Фонд за заштиту околиша, у складу са одлукама и закључцима Владе Федерације БиХ“.

Досадашњи став 2. постаје став 1.

Члан 82.

У члану 244., став 1., број „3“ замјењује се бројем „5“.

Члан 83.

Овлашћује се Законодавно-правна комисија Представничког дома и Дома народа Парламента Федерације БиХ да утврди пречишћени текст Закона о заштити природе.

Члан 84.

Овај Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службене новине Федерације БиХ“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

ПРИЈЕДЛОГА ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПРИРОДЕ

УСТАВНИ ОСНОВ

Уставноправни основ за доношење Закона о заштити природе, а тиме и Приједлога Закона о измјенама и допунама Закона о заштити природе, садржан је у одредби члана III 2. тач. ц) и и), а у вези са одредбама члана III 3. ст. (1) и (3) Устава Федерације Босне и Херцеговине. Наиме, одредбом члана III 2. тач. ц) и и) прописано је да су федерална власт и кантони надлежни за политику заштите човјекове околине и коришћење природних богатстава, док је одредбама члана III 3. ст. (1) и (3) прописано да федерална власт има право да утврђује политику и доноси законе који се тичу ових области.

РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ НАЦРТА ЗАКОНА

Закон о заштити природе („Службене новине Федерације БиХ“, број 66/13) донесен је са циљем институционалног уређења сектора заштите природе и израде подзаконских прописа, како би се у што већој мјери извршило усклађивање закона са легислативом Европске уније (у даљем тексту: ЕУ), а што се и постигло у цца 90% текста закона у овој области. Међутим, у току његове имплементације појавиле су се бројне препреке у његовој спроведби на терену у смислу његових непрецизних и недоречених одредби, па је оцијењено да је потребно извршити одговарајуће измјене и допуне Закона. Измјене и допуне су предложене у свим одредбама у којима постоје нејасноће за њихову правилну примјену у пракси. Усвајањем предложених измјена и допуна, стварају се правне претпоставке за правилну и потпуну примјену Закона у пракси. Поред тога, Федерално министарство околиша и туризма је запримило неколико иницијатива за његову ревизију од надлежних органа управе те релевантних инспектората.

УСКЛАЂЕНОСТ ПРОПИСА СА ЕВРОПСКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Важећим Законом о заштити природе је извршено усклађивање са Директивом Вијећа 92/43/ЕЕЗ од 21. новембра 1992. о очувању природних станишта и дивље

фауне и флоре и Директивом о птицама од 30. новембра 2009. о очувању дивљих птица (кодификована верзија), у смислу дјелимичне усклађености. Већи обим транспозиције ће услиједити доношењем релевантних подзаконских прописа. Усклађивање са одредбама Директиве 92/43/ЕЕЗ је извршено доношењем Закона о заштити природе 2013. године и то дјелимично, јер је потребно обезбиједити знатна финансијска средства за успостављање система заштите подручја и врста које су од интереса за Европску комисију који се налаже том директивом, и који би требали постати дио Европске еколошке мреже. Иако је већи дио одредби те директиве већ преузет, ипак, њено потпуно преузимање услиједиће у каснијем периоду јер Федерација БиХ нема на располагању трошкове који би произашли потпуним усклађивањем са наведеном директивом. Тренутно важећи Закон о заштити природе је донесен 2013. године и у току његове имплементације уочене су мањаквости које треба да се превазиђу овим измјенама и допунама Закона. Измјенама и допунама тог Закона се такође интервенисало у неколико одредби којима су преузете одредбе те Директиве. Са тим у вези, урађена је Таблица усклађености Закона о заштити природе и ових измјена и допуна са том Директивом, која је приложена уз Приједлог Закона. Треба напоменути да овим Измјенама и допунама Закона о заштити природе није вршена интервенција за било коју одредбу којом су преузете одредбе Директиве о очувању дивљих птица, те се Таблица усклађености за ову Директиву није ни радила.

Даље, овим Измјенама и допунама Закона је извршено усклађивање са неколико одредаба Уредбе (ЕУ) бр. 1143/2014 Европског парламента и Вијећа од 22. октобра 2014. о спречавању и управљању уношења и ширења инвазивних страних врста како би се успоставио одговарајући правни основ за детаљније преузимање одредби овог акта подзаконским прописом који ће да буде донесен на основу Закона о заштити природе. Таблица усклађености је у прилогу Приједлога Закона.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ НОРМИ (ОДРЕДАБА ЗАКОНА)

Поглавље I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ (чл. од 1. до 8.)

1) У члану 1. Измјена, извршено је позивање на прописе ЕУ чије су одредбе пренесене у Закон о заштити околиша, тиме што је иза члана 1. Закона додат

нови члан 1а. јер се ове одредбе у правилу стављају одмах иза регулисања предмета прописа.

2) У члану 2. **Измјена**, односно члану 5. Закона, извршена је измјена ријечи „одржавање“ у ријеч „очување“ јер је та ријеч адекватнија са аспекта заштите природе.

3) У члану 3. **Измјена**, а у члану 8. Закона, брисана је дефиниција „Црвена књига“ и тај појам се брише у свим законским одредбама у којима се појављује. Разлог за ову измјену је препорука Међународне уније за заштиту природе (enɡl. International Union for Conservation of Nature: IUCN) да се степен угрожености врста треба процјењивати црвеном листом, а да се средства која би се трошила за израду Црвене књиге преусмјере у мониторинг врста. Ово је у Федерацији БиХ и урађено доношењем Црвене листе угрожених врста и подврста биљака, животиња и гљива („Службене новине Федерације БиХ“, број 7/14). Измијењена је и дефиниција еколошке мреже која је сада усклађена са дефиницијом и ЕУ Директиве о стаништима, као и неколико других дефиниција како би биле у складу са Уредбом (ЕУ), бр. 1143/2014 (управљање инвазивним врстама).

Даље, предвиђено је осам нових појмова који се користе у више законских одредаба, па ти појмови служе за правилну примјену законске одредбе у којој се користи тај појам.

Поглавље II НАДЛЕЖНОСТ (чл. од 9. до 11.)

4) У члану 4. **Измјена**, врши се брисање става 2. у члану 11. Закона, јер је та одредба регулисана супротно одредбама Закона о заштити околиша.

Поглавље III ОЧУВАЊЕ ПРИРОДЕ (чл. од 12. до 57.)

5) У члану 5. **Измјена**, у одредби члана 17. Закона, утврђена је нова одредба којом је предвиђено да кантонално министарство надлежно за послове заштите природе или кантонални завод за заштиту природе утврђује услове који треба да одреде шта спада у оправдане случајеве и стручне провјере, који су потребни да би се могла примијенити одредба из става 1. члана 17. Закона.

6) У члану 6. **Измјена**, а у члану 19. став 4. Закона, предложено је да ревизију подручја која су проглашена заштићеним врши Федерално министарство и кантонални надлежни органи на основу стручне евалуације простора, до оснивања Федералног завода за заштиту природе, јер још није извјесно када ће тај завод да се оснује.

7) У члану 7. **Измјена**, допуњена је одредба члана 26. став 5. Закона.

У тој одредби Закона је утврђено да „садржај, рок и начин спровођења поступка оцјене прихватљивости за еколошку мрежу у односу на циљеве очувања и цјеловитости подручја мреже .... министар прописује правилником“. Овдје није прецизирано да ли се ради о кантоналном или федералном министру. Међутим, када се изврши увид у друге одредбе, онда је јасно да се ту ради о надлежности федералног нивоа. Те друге одредбе су нпр.: члан 28. у којем је утврђено да је Федерално министарство надлежно за спровођење поступка утврђивања превладавајућег интереса и компензацијских услова када се ради о захватима у еколошку мрежу; члан 31. према којем је Федерално министарство надлежно да одреди компензацијски услов и накнаде штете код недопуштених захвата у еколошку мрежу; члан 36. према којем Федерални завод за заштиту природе, у сарадњи са кантоналним заводима, врши мониторинг система еколошке мреже; члан 58. према којем се еколошка мрежа успоставља прописом Владе Федерације БиХ; члан 67. став 4. у којем је утврђено да ће „Еколошки значајна подручја, еколошку мрежу и систем еколошких коридора прописати Влада Федерације БиХ, на приједлог Федералног министарства уз стручно мишљење Федералног завода и надлежних кантоналних тијела“. Слједом наведених чланова, јасно је да се ради о надлежности федералног нивоа власти код регулисања питања која се односе на еколошку мрежу, те је у члану 6. Измјена извршена измјена у члану 26. став 5. Закона, чиме је одређено да пропис из те одредбе доноси федерални министар јер предвиђени правилник спада у надлежност тог министра.

8) У члану 8. Измјена, извршена је допуна у члану 28. став 8. Закона тако што је прецизирано да се ради о попису из Листе угрожених и значајних типова станишта и врста.

9) У члану 9. Измјена, у члану 30. став 5. Закона, предложено је да федерални министар пропише обрачун висине новчаних износа у вриједности проузроченог оштећења природе у случају да није могуће спровести санацијске или друге компензацијске услове. Наиме, у члану 30. став 5. Закона утврђено је да Федерално министарство спроведбеним прописом треба да пропише обрачун висине новчаног износа као облик компензацијских услова за заштићене природне вриједности категорија I и II из члана 134. Закона. Из те одредбе произилази да би кантони требали да утврде овакав обрачун за остале категорије које су у њиховој надлежности. Међутим, Федерално министарство и

нека кантонална министарства сматрају да би овакво рјешење резултирало одступањима и разликама у начину обрачуна, што би се неповољно одразило на приватни сектор и неопходна улагања, па би било сврсисходно да се начин обрачуна утврди јединствено за цијелу територију Федерације БиХ, чиме би се обезбиједила једнообразност у поступању по овом питању. Сходно томе, измјеном у одредби тога члана, Федерално министарство утврдиће начин обрачуна за све категорије, а не само категорије I и II. Осим тога, додат је нови став 7. којим је федерални министар околиша и туризма овлаштен да донесе пропис којим ближе требају да се утврде критеријуми, поступак и начин утврђивања компензацијских услова, који су потребни да би се могла рјешавати питања утврђена у члану 30. Закона.

10) У члану 10. **Измјена**, предложено је да се у члану 33. Закона, у ставу 3. прецизира да је за утврђивање пејзажних типова надлежан федерални министар. Поред тога, врши се измјена у ставу 7, према којој је предвиђено да надлежна кантонална тијела врше праћење стања значајних и карактеристичних обиљежја пејзажа, у сарадњи са Федералним заводом. У члану 33. став 3. Закона није јасно утврђено о којем надлежном министру се ради, федералном или кантоналном. Сходно томе, направљена је измјена тог члана у члану 9. Измјена, а у том члану регулисана је и улога кантоналних завода, јер њихова улога у том питању није била дефинисана.

11) У члану 11. **Измјена**, предложено је да се у члану 38. Закона измијени ријеч „нешумско“ јер у шумскопривредном подручју не постоји нешумски тип станишта. У шумскопривредном подручју постоји шумско земљиште које је обрасло шумом и шумско земљиште које није обрасло шумом. Додат је и нови став 3. којим се предвиђа рок за доношење елабората са картографским приказом угрожених и ријетких типова станишта за одређено шумскопривредно подручје. Ово је битно из разлога да би те површине могле да се уграде у план заштите биодиверзитета који је дио основе, а искључиле би се из плана шумско-узгојних радова, односно пошумљавања. Тиме треба да се створе услови за планско и благовремено рјешавање угрожених и ријетких типова станишта, за одређено шумскопривредно подручје.

12) У члану 12. **Измјена**, предложено је да се у члану 40. Закона дода нови став 2. којим су утврђени проценти који треба да се примјењују у поступку промета

зрелих, старих и сухих стабала која су на Црвеној листи. Предвиђена су два различита процента, и то:

- проценат од 0,05 посто стабала по хектару треба да важе за промет зрелих, старих и сухих стабала у високим шумама са природном обновном;
- проценат од 0,25 посто стабала по хектару треба да важи за деградиране и изданачке шуме.

На тај начин треба да се обезбиједи планска сјеча стабала са обиљежавањем на терену и да се уцртава у карте.

13) У члану 13. Измјена, извршена је интервенција у члану 44. Закона, гдје је измијењен став 7. како би се прецизирало шта рјешење наведено у том ставу треба да садржи, јер то тренутно није ријешено.

14) У члану 14. Измјена, додат је нови члан 44а. Потребно је да се новим чланом регулишу питања поступања надлежних министарстава и извођача радова када се у току грађевинских или других радова у природи дође до откривања спелеолошког објекта. Тим чланом је регулисано поступање надлежног министарства, односно доношење привременог рјешења по службеној дужности или забране извођења радова. Предвиђено је да министарство оснује стручну комисију која ће да испита откривени спелеолошки објекат и изради стручни налаз о потенцијалном значају спелеолошког објекта, на основу којег ће надлежно министарство донијети одговарајуће рјешење.

15) У члану 15. Измјена, допуњена је одредба у члану 49. Закона, којом је одређено да се споразумом из става 2. треба да одреди и период за који треба плаћати накнаду за ограничења која настају у коришћењу спелеолошког објекта. Нејасноћа постоји у томе што није јасно одређено да ли се накнада плаћа једнократно или за одређени период. Сада ће то питање да буде одређено наведеним споразумом.

Поглавље IV ТИПОВИ СТАНИШТА И ЕКОЛОШКИ ЗНАЧАЈНА ПОДРУЧЈА

(чл. од 58. до 69.)

16) У члану 16. Измјена, допуњена је одредба члана 58. Закона, којом се предлаже да подручја Европске еколошке мреже укључе и међународно значајна подручја за птице и мочварна подручја од међународне важности.

17) У члану 17. **Измјена**, поправља се грешка у одредби члана 59. став 1. Закона, тако што је предвиђено да се ради о „станишту“ а не о „сатаништу“ како је погрешно написано у наведеној законској одредби.

18) У члану 18. **Измјена**, а у одредби члана 65. став 5. Закона, предвиђена је измјена према којој праћење стања заштите станишта треба да врше не само кантонални органи управе - „министарства“, него и заводи, па је тај термин замијењен термином „тијела“.

Поглавље V ВРСТЕ И ПОДВРСТЕ (чл. од 70. до 85.)

19) У члану 19. **Измјена**, у члану 73. став 3. Закона, измијењена је врста прописа коју доноси федерални министар. Наиме, према природи материје о којој се ради, примјереније је да се та материја уреди смјерницама него правилником, јер се свакодневно развијају нова техничка достигнућа, па би било тешко таквим правилником строго прописати мјере заштите и начин одржавања прелаза за животиње када се граде јавне цесте и друге грађевине. Ово је поготово изражајно код нпр. рибљих прелаза гдје је неопходно узети у обзир мјере заштите за сваку рибу или другу врсту посебно.

20) У чл. 20., 21. и 22. и другим релевантним члановима **Измјена**, прецизирана је надлежност министра или министарства. Поред чл. 20., 21., и 22. **Измјена**, овдје се даје заједничко образложење и за све остале законске одредбе у којима су утврђене надлежности министара и министарстава за одлучивање о питањима која су регулисана у тим законским одредбама, јер се ради о истим питањима. Наиме, у основном Закону у више чланова је упућивање на надлежног министра и министарства те других институција одређено неправилно и на различите начине, као нпр.: „надлежно представничко тијело“, „надлежни министар“ или само „министар“, онда „надлежно министарство“ или „министарство“ или само „надлежно тијело“, и сл., и без утврђивања који је то министар или министарство. У тим случајевима није могуће на сигуран начин одредити које је министарство у питању – федерални министар или кантонални министар, односно федерално или кантонално или и федерално и кантонално министарство. Иако из одредби Закона произилази који ниво власти је надлежан за одређена питања, јер је у тим питањима утврђена надлежност, ипак због разноликог начина позивања на надлежности у релевантним одредбама постоји нејасноћа код примјене, па је врло лако могуће да се такве одредбе неправилно примијене на терену због чињенице што министри и министарства постоје на два

нивоа власти у Федерацији БиХ, а то су федерални и кантонални нивои власти. Овим измјенама и допунама Закона, у оваквим случајевима се не ради о смањењу или повећању надлежности за неки ниво власти, него само о прецизирању код позивања на надлежног министра или надлежно тијело на једнообразан начин, и у том правцу су предложене измјене одговарајућих одредби. То се односи на сљедеће одредбе: **Члан 20.** Измјена (члан 76. ст. 1. и 4. Закона) гдје је прецизирано да се ради о Федералном министарству, јер је за та питања надлежно Федерално министарство што је утврђено у основном Закону у истом члану у ставу 2. тако да нема дилеме да се то односи на надлежност федералног нивоа власти. То је и оправдано имајући у виду да се мора водити евиденција на нивоу Федерације о свим истраживањима и резултатима истраживања и обједињавати ти подаци (члан 199. ал. 6.). Слична ситуација је и са **чланом 21.** Измјена гдје се прецизира надлежност Федералног министарства у члану 77. став 4. Закона јер је федерални ниво власти задужен за све дивље врсте на територији Федерације БиХ, па је сходно томе било потребно прецизирати да се, у питању интродукције страних дивљих врста/подврста на територију Федерације, ради о федералној надлежности. У свим питањима дивљих врста (од чл. 70. до 98. Закона), надлежан је федерални ниво власти. Поред тога, додата су и четири нова става који регулишу Листу инвазивних врста, што је неопходно за усклађивање са одређеним одредбама Уредбе (ЕУ) бр. 1143/2014 Европског парламента и Вијећа од 22. октобра 2014. о спречавању и управљању уношења и ширења инвазивних страних врста, како би се успоставио одговарајући правни основ за детаљније преузимање одредби овог акта подзаконским прописом. **Чланом 22.** Измјена је прецизирано у члану 84. ст. 1. тачка е) Закона да се ради о Федералном министарству, умјесто „надлежном тијелу Федерације“ што је и регулисано у том ставу, а иначе то министарство надлежно је за сва питања дивљих врста и подврста.

У члану 105. став 4. Закона утврђено је да министар прописује правилником услове трговине дивљим врстама, а није прецизирано који министар. Сходно томе, у **члану 24.** Измјена прецизирано је да то питање прописује федерални министар јер је у члану 105. у ставу 1. већ прописано да је то надлежност тог министарства. У **члану 26.** Измјена (члан 109. став 2. Закона) прецизирано је да сагласност издаје Федерално министарство пољопривреде јер се ради о заштићеним врстама за које је надлежан федерални ниво власти. У **члану 28.**

Измјена (у члану 115. став 1. Закона) само је прецизирано да се ради о Федералном министарству јер је већ у ставу 2. члана 105. утврђено да је надлежно Федерално министарство. У члану 29. Измјена (члан 118. став 2. Закона) прецизирано је да се ради о Федералном министарству пољопривреде јер се ради о заштићеним врстама за које је надлежан федерални ниво власти. У члану 33. Измјена (члан 127 став 1. Закона) прецизирано је да је то надлежност Федералног министарства јер су минерали, седра, сиговине и фосили заштићене природне вриједности које су у надлежности федералног нивоа власти. Уопштено, све што је заштићено је у надлежности Федерације БиХ. Из истог разлога извршено је прецизирање надлежности Федералног министарства у члану 34. Измјена (у члану 129. ст. 1., 4. и 6. Закона); у члану 35. Измјена (члан 130. ст. 1., 2., 3. и 4. Закона); у члану 36. Измјена (члан 131. ст. 1., 3. и 4. Закона), у члану 36. Измјена (члан 133. ст. 1. и 3. Закона).

У члану 42. Измјена (члан 150. став 1.), прецизирано је да се ради о кантоналном министарству; у члану 51. Измјена (члан 159. ст. 2. и 3.) прецизирана је надлежност федералног и кантоналног органа у складу са надлежностима утврђеним у члану 134.; у члану 53. Измјена (члан 164. став 5.) утврђено је да је надлежно Федерално министарство јер се ради о заштићеним врстама што је у надлежности федералног нивоа; у члану 56. Измјена (члан 169. став 1. Закона) прецизиране су надлежности кантоналног и федералног органа; у члану 57. Измјена (чл. 170. ст. 6. Закона) прецизирано је да се ради о федералном и кантоналном министарству, као и у члану 58. Измјена (члан 175. ст. 1. и 2. Закона); те у члану 61. Измјена (члан 182. став 5. Закона) прецизирано је да се ради о кантоналном министарству. Такав начин одређивања надлежности тих органа није правилан због чињенице што министри и министарства постоје на два нивоа власти у Федерацији БиХ, а то су федерални и кантонални нивои власти. У свим наведеним случајевима под овом тачком, приликом примјене законске одредбе у којој је написано „министар“ или „надлежни министар“ не може са сигурношћу да се одреди о којем се министру ради, федералном или кантоналном министру. Исто се односи и на случај одређивања надлежног министарства, када у законској одредби пише ријеч „министарство“ или „надлежно министарство“ или „Федерално или надлежно министарство“, итд. И у овим случајевима није могуће са сигурношћу да се одреди које је министарство у питању – федерално или кантонално или и федерално и кантонално

министарство. Имајући у виду наведене недостатке, а у циљу њиховог отклањања, називе наведених органа треба одредити према нивоу власти на који се питање односи. Такво поступање је једино правилно, јер се тиме елиминишу нејасноће у примјени законске одредбе у којој је наведен министар или министарство. Према томе, у горе наведеним одредбама, извршене су измјене у односу на одређивање надлежног министра, односно надлежног министарства. Тиме су створени услови да у тим законским одредбама предвиђене послове врши орган наведен у тој одредби. Наведено образложење је заједничко за све те одредбе, па ради тога нема потребе да се образложи свака одредба посебно.

Поглавље VI ЗАШТИТА ДИВЉИХ ПТИЦА (чл. од 86. до 98.)

У оквиру овог поглавља нису вршене измјене и допуне одредби.

Поглавље VII ПРЕКОГРАНИЧНИ ПРОМЕТ ЗАШТИЋЕНИМ ДИВЉИМ ВРСТАМА/ПОДВРСТАМА (чл. од 99. до 124.)

21) У члану 23. Измјена, у члану 99. Закона, додат је нови став 5. којим се регулише начин поступања ако постоји пропис Босне и Херцеговине (у даљем тексту: БиХ), којим су регулисана сва или поједина питања утврђена у ставу 4. тог члана и у том случају примјењује се пропис БиХ. Тиме се отклања дилема у односу на примјену прописа БиХ и прописа Федерације којима су регулисана иста питања из става 4. члана 99. Закона.

22) У члану 24. Измјена, у члану 105. Закона, образложење је дато претходно у тачки 19).

23) У члану 25. Измјена, у члану 106. став 2. Закона извршена је измјена одређених ријечи, тако да је та одредба јаснија за примјену. Став 3. тог члана измијењен је тако што је одређен рок и начин ревизије Црвене листе, а статус појединих врста се ревидира према потреби, а према статусном елаборату.

24) У члану 26. Измјена, образложење дато претходно у тачки 19).

25) У члану 27. Измјена, предвиђено је да се у члану 113. врши исправљање грешака, и то у ст. 4., 8. и 9., како је предвиђено у исправкама тих ставова.

26) У члану 28. Измјена, образложење дато претходно у тачки 19).

27) У члану 29. Измјена, образложење дато претходно у тачки 19).

Поглавље VIII МИНЕРАЛИ, ФОСИЛИ И СИГОВИНЕ (чл. од 125. до 133.)

У оквиру овог поглавља извршене су двије врсте измјена:

28) У члану 30. **Измјена**, промијењен је назив Поглавља VIII Закона, тако што је додата ријеч „седра“ која спада у то поглавље, као и називи одјељака у том поглављу, на начин да је у те називе осим минерала, фосила и сиговине уграђен и појам „седра“ који спада у те одјељке.

29) У члану 31. **Измјена**, предвиђена је измјена члана 125. Закона у којем је предвиђено да је држава власник минерала, седре, фосила и сиговина на територији Федерације БиХ и утврђена је забрана уништавања тих материјала. Поред тога, прецизирано је када је изузетно могуће да Федерално министарство дозволи спровођење активних мјера на овим природним феноменима, у циљу њиховог очувања и ревитализације.

30) У члану 32. **Измјена**, наведене су одредбе четири члана Закона у којима је потребно уградити појам „седра“, јер мора бити садржана у свим наведеним одредбама. Предвиђено је да се ријеч „седра“ у сваку законску одредбу уписује у одговарајућем падежу. Пошто се овдје ради само о допуни одредаба једном ријечју „седра“, а у циљу рационализације текста Измјена Закона, нема потребе да се та ријеч уписује посебно у сваку наведену законску одредбу путем допуна тих одредби. Овдје се ради само о одредбама у којима се не врши никаква друга измјена и допуна.

31) У члану 33. **Измјена**, члан 127. став 1. Закона, односи се на прецизирање надлежности. Прецизирано је да је то надлежност Федералног министарства јер су минерали, седра, сиговине и фосили заштићене природне вриједности које су у надлежности федералног нивоа власти. Образложење дато у претходној тачки 19).

32) У члану 34. **Измјена**, члан 129. ст. 1., 4. и 6. Закона, односи се на прецизирање надлежности. Прецизирано је да је то надлежност Федералног министарства јер су минерали, седра, сиговине и фосили заштићене природне вриједности које су у надлежности федералног нивоа власти. Образложење дато претходно у тачки 19).

33) У члану 35. **Измјена**, члан 130. ст. 1., 2., 3. и 4. Закона, односи се на прецизирање надлежности. Прецизирано је да је то надлежност Федералног министарства јер су минерали, седра, сиговине и фосили заштићене природне вриједности које су у надлежности федералног нивоа власти. Образложење дато претходно у тачки 19).

34) У члану 36. **Измјена**, предвиђена је измјена члана 131. Закона у циљу прецизирања услова под којима се може вршити узимање минерала, седре, фосила или сиговине из природе и њиховог стављања у промет. То је могуће само након прибављене дозволе Федералног министарства која се може издати само ако се њиховим узимањем неће значајније угрозити георазноликост.

35) У члану 37. **Измјена**, извршена је измјена у члану 133. ст. 1. и 3. тако да је ријеч „надлежни“ прецизирана у „федерални“ јер је федерално министарство надлежно за заштићене природне вриједности у које спадају и минерали, фосили, сиговине и седра.

Поглавље IX ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ВРИЈЕДНОСТИ (чл. од 134. до 179.)

У оквиру овог поглавља извршене су сљедеће измјене и допуне:

36) У члану 38. **Измјена** извршено је неколико измјена у члану 144. Закона и то прва у ставу 2. гдје је уграђена могућност да одређене природне вриједности могу да се прогласе и актом владе кантона. У ставу 3. је направљена измјена којом су ријечи „законодавно тијело“ замијењене ријечју „скупштина“ јер је то тијело законодавно тијело кантона и исправно се пише на тај начин. Друго, додат је нови став 4. тако да треба да се омогући јединицама локалне самоуправе да проглашавају одређене заштићене природне вриједности ако се те вриједности простиру на подручју једне општине односно града, уз сагласност надлежног министарства. Иницијативу за утврђивање ове могућности дала су четири кантона, и то: Тузлански, Унско-сански, Средњобосански и Зеничко-добојски кантон. У ставу 5. је предвиђено да општинско вијеће не даје сагласност него мишљење за успостављање заштићене природне вриједности на нивоу Федерације БиХ и кантона. Тим измјенама су створени једнаки услови за рјешавање наведених питања на нивоу Федерације, кантона и јединица локалне самоуправе. Границе заштићених подручја су већ утврђене кантоналним просторним плановима који не могу да се усвоје без сагласности општина и градова, што значи да је тај простор већ планиран да буде заштићен, па није сврсисходно поново прибављати сагласност, јер се тиме успорава процес заштите природних вриједности. Ово је у циљу повећања заштићене територије и заштите врста и станишта што је Босна и Херцеговина обавезна према ЕУ директивама, као и потписаном Конвенцијом о биолошкој разноликости. Наиме, један од циљева те конвенције је повећање заштићене територије што је

обавезујуће и за нашу земљу. Наша држава се према овој конвенцији обавезала да до 2020. заштити 17% своје територије. Међутим, до сада је у Федерацији заштићено око 4,17% територије. Када се говори о укупно заштићеној територији у БиХ, укључујући Републику Српску, онда је тај износ око 3% заштићене територије.

37) У члану 39. **Измјена**, у члану 145. став 1. Закона, предвиђено је да се додају и мјере заштите из члана 157. став 2. Закона и санкције за њихово непоштивање. То је важно због значаја спровођења тих мјера на заштићеном подручју које се регулише том законском одредбом. Поред тога, предложено је да се у став 2. те законске одредбе додају и „просторни планови кантона“ јер заштићено подручје обухвата одређено подручје кантона, а то подручје је садржано у просторним плановима кантона.

Измјењен је став 3. којим је прецизирана надлежност Владе Федерације БиХ да посебном одлуком одреди заштитну зону која је изван заштићене природне вриједности и да пропише мјере заштите тог подручја, на приједлог Федералног или кантоналног министарства у зависности од степена заштите.

38) У члану 40. **Измјена**, у члану 147. став 2. Закона, прецизирано је да је питање из тог става у надлежности Федералног и кантоналног министарства а, поред приказа, додато је да може да се користи и извод, јер копија катастарског плана може да буде прегледнија за ту сврху уз извод из просторног плана за дато подручје.

39) У члану 41. **Измјена**, у члану 148. Закона, додат је нови став којим се обавезују кантонална министарства надлежна за заштиту природе да достављају годишњи извјештај у базу података за природу и информациони систем Фонду за заштиту околиша до формирања Федералног завода за заштиту природе.

40) У члану 42. **Измјена**, у члану 150. ст. 1. и 3. Закона, прецизиране су одредбе у вези са „кантоналном“ надлежности да донесе акт о престанку заштите када нестану обиљежја због којих је подручје проглашено заштићеним и његово објављивање у службеним гласницима из члана 147. Закона.

41) У члану 43. **Измјена**, у члану 151. ст. 1. и 3. Закона, предвиђено је да јавне установе за управљање заштићеним природним вриједностима оснивају скупштине кантона што је у складу са Уредбом са законском снагом о установама из 1992. која и сада важи, а не влада кантона. Додат је и нови став 5. којим би се

обезбиједило да и јединице локалне самоуправе могу оснивати јавне установе и јавна предузећа за управљање одређеним природним вриједностима.

42) У члану 44. **Измјена**, у члану 152. став 3. Закона, у вези са овлашћењима јавних предузећа која су задужена за управљање заштићеним подручјима, додате су и јавне установе јер и овај облик организовања може управљати заштићеним подручјима.

43) У члану 45. **Измјена**, у члану 153. у ставу 1. је прецизирано да се средства из Фонда за заштиту околиша додјељују према Закону о Фонду за заштиту околиша Федерације БиХ.

44) У члану 46. **Измјена**, у члану 154. ст. 2. Закона, предложено је да се ријечи „представничко тијело“ замијене одговарајућим називом тог тијела, а то је „Парламент Федерације БиХ“, односно скупштина кантона. Тиме се отклања досадашњи назив тих органа и ти се називи користе у цијелом тексту Закона.

45) У члану 47. **Измјена**, допуњена је одредба члана 155. Закона. Конкретно, допуњен је став 2. у смислу доношења планова управљања које доносе органи локалне самоуправе када проглашавају своја подручја заштићенима. Додат је нови став 6. којим је предложен рок за доношење новог плана управљања, јер се на основу тог плана врши управљање заштићеним подручјем. Пракса показује да се, по правилу, нови план не доноси одмах по истеку важности претходног плана, па се дужи период управља без таквог плана, што онемогућава континуитет заштите. У циљу отклањања таквог поступања, новим ставом 6. предвиђено је да нови план управљања треба да се донесе најкасније 30 дана прије истека рока постојећег плана.

46) У члану 48. **Измјена**, у члану 156. Закона, предвиђене су слjedeће измјене, и то:

- прва измјена се односи на став 1. у којем су додате двије нове алинеје којима се врши допуна садржаја плана управљања образовним активностима и проценом утицаја климатских промјена на природне вриједности заштићеног подручја;

- друга измјена односи се на допуну одредбе новим ставом 3., којим се прописује да годишњи програм доноси надлежни орган јавног предузећа и јавне установе из члана 151. Закона, уз прибављену сагласност Федералног министарства, односно кантоналног министарства, ако се односи на кантон. Та допуна је потребна због тога што то питање није уређено важећом одредбом члана 156.

Закон, а веома је важно за правилно спровођење плана управљања заштићеним подручјем.

47) У члану 49. **Измјена**, у члану 158. Закона, предвиђене су двије измјене које се односе на слjedeћа питања:

- прва измјена се односи на ст. 1. и 2. за које је предвиђено да се бришу. Брисање тог текста потребно је због тога што се та питања не могу уређивати интерним правилником јавног предузећа и јавне установе, јер управне мјере и санкције могу да се утврде само законом. То може да се врши у Закону о проглашењу заштићених подручја;

- друга измјена се односи на измјену става 4. Наиме, важећом одредбом је прописано да ће спроведбеним прописом да се уреди организација, начин рада и овласти надзорничке службе заштите природе, али није утврђено ко ће да донесе тај спроведбени пропис. Измјеном ове одредбе предвиђено је да тај пропис доноси Влада Федерације БиХ на приједлог федералног министра околиша, и тако се отклања постојећа нејасноћа.

48) У члану 50. **Измјена**, предвиђене су три нове одредбе и то члан 158а., 158б. и 158ц.

Тим одредбама су регулисана слjedeћа питања:

- Новим чланом 158а. утврђени су општи услови за радно мјесто главног надзорника и надзорника, као и препрека за пријем лица на наведена радна мјеста;

- Нови члан 158б. се односи на утврђивање услова које треба да испуне лица која се могу запослити као главни надзорник или надзорник заштите природе у јавном предузећу или јавној установи. Ови услови укључују одговарајућу школску спрему, радно искуство у струци и положен стручни испит. Поред тога, одредбом овог члана се даје овлаштење федералном министру околиша и туризма да донесе пропис којим треба да се ближе утврде услови, обука и начин финансирања надзорничке службе, програм, начин полагања стручног испита и издавања увјерења о положеном стручном испиту, што важећим Законом није било утврђено.

- Одредбе члана 158ц. се односе на службену легитимацију и униформу главног надзорника и надзорника у јавном предузећу или установи, јер ова питања нису утврђена у важећем Закону, нити постоји изричито законско овлаштење да се ова питања уреде подзаконским прописом, мада је Влада Федерације донијела

Уредбу о надзорничкој служби („Службени гласник Федерације БиХ“, број 62/16). Према члану 158ц. је прописано да ће изглед службене легитимације, садржај и начин ношења да пропише посебним правилником федерални министар. Доношењем тих правилника стварају се услови да та питања буду организована на једноставан начин на територији цијеле Федерације БиХ.

49) У члану 51. **Измјена** – образложење дато у тачки 19) јер се измјене односе на одређивање правилних назива надтежних органа за питања регулисана у члану 159. Закона. Даље, утврђено је да надлежно кантонално министарство може да донесе смјернице за спровођење поступка доношења рјешења за дозволу захвата у заштићеним подручјима.

50) У члану 52. **Измјена**, у члану 162. став 2. Закона, извршена је исправка тако што умјесто правилника треба да буде уговор, јер се ради о уговору из члана 163. Закона.

51) У члану 53. **Измјена** - образложење дато у тачки 19).

52) У члану 54. **Измјена**, у члану 166. Закона, извршена је допуна одредбама о праву првокупа у заштићеним природним подручјима. Наиме, важећим одредбама Закона утврђено је да власник некретнине унутар заштићених категорија који намјерава ту некретнину продати, дужан је прво да је понуди Влади Федерације БиХ или влади кантона, зависно од категорије. Поред тога, важећим одредбама је утврђено да влада кантона одлучује о куповини некретнине што није примјењиво у пуном смислу, јер према кантоналним прописима (нпр. у Кантону Сарајево), Скупштина одлучује о куповини некретнине, па је предложено да, поред владе кантона, понуду може да поднесе и орган кантона који је одређен прописом кантона.

53) У члану 55. **Измјена**, додат је нови члан 166а. у којем је утврђен поступак подношења понуде за продају некретнине Влади Федерације БиХ и надлежним органима кантона. У том циљу у наведеној одредби су регулисана сљедећа питања:

- прво, предвиђено је да се понуда о продаји некретнине Влади Федерације БиХ подноси преко управитеља заштићеног подручја (став 1.);
- друго, одређена је документација која мора да се достави са понудом (став 2.);
- треће, одређено је да управитељ заштићеног подручја има обавезу да осигура да се понуда и документација у цјелини комплетира, а онда понуду и

документацију са својим мишљењем о поднесеној понуди доставља Влади Федерације БиХ или другим надлежним органима на рјешавање (став 4.).

Поред тога, предвиђена је и могућност да понуда може да се поднесе и путем опуномоћеника према прописаним условима (став 5.).

На изнесени начин су створени услови да се подношење понуде и њено рјешавање врши на прописани начин.

54) У члану 56. Измјена извршене су измјене у члану 169. став 1. Закона. Ради се о измјенама које су сличне измјенама које су извршене у члану 50. за члан 166. Закона.

55) У члану 57. Измјена извршене су измјене у члану 170. ст. 2., 5. и 6. Закона. У тим одредбама је прецизирано да се поступак извлаштења (одузимања или ограничавања власништва) спроводи према одредбама Закона о експропријацији („Службени гласник ФБиХ“, бр. 70/07, 36/10, 25/12, 8/15 -одлука УС и 34/16), јер су та питања регулисана тим Законом.

56) У члану 58. Измјена извршене су измјене и допуне у члану 171. ст. 1., 2. и 3. Закона. У ставу 1. предложено је да се ријечи „представничко тијело“ замијене називом „Парламент Федерације БиХ“, јер је то назив представничког или законодавног тијела. У ставу 2. предложене измјене су исте као и у члану 50. Измјена (за члан 166. Закона) за одређивање надлежних органа кантона. Предложено је да се брише став 3. Закона, јер је оцијењено да је та одредба непотребна.

57) У члану 59. Измјена, предложена је исправка граматичке грешке у члану 174. став 1. Закона.

58) У члану 60. Измјена, предложена је промјена у првој реченици у члану 175. став 1. Закона, гдје је утврђено да оштећеник може код настанка штете да тражи извођење одређених радњи и од кантоналног министарства. Додат је и нови став којим се утврђује оснивање стручног савјета за заштиту и добробит животиња као и његова улога.

Поглавље X КОНЦЕСИЈЕ И КОНЦЕСИЈСКА ОДОБРЕЊА НА ЗАШТИЋЕНИМ ПРИРОДНИМ ВРИЈЕДНОСТИМА И СПЕЛЕОЛОШКИМ ОБЈЕКТИМА (чл. од 180. до 183.)

59) У члану 61. Измјена, предлажу се измјене и допуне у члану 182. Закона. У ставу 5. који говори о условима заштите природе, прецизирано је „кантонално“ министарство и додата је нова реченица која прописује да су услови заштите

природе дио уговора о концесији који се морају обнављати сваке двије године. Поред тога, додат је нови став 6. који садржи императивну одредбу да је концесионар дужан да се придржава услова заштите природе и да спроводи мјере заштите, у складу са овим Законом. У вези са овим ставом, извршена је и корекција у казним одредбама у члану 232. у предзадњој алинеји која се погрешно позива на став 3. члана 182. који се не односи на то питање, а то треба бити нови став 6. члана 182. Закона.

Поглавље XI ПЛАНИРАЊЕ И ОРГАНИЗАЦИЈА ЗАШТИТЕ (чл. од 184. до 192.)

60) У члану 62. Измјена, а у члану 186. став 1. и 3. Закона, извршена је замјена назива органа „представничко тијело“ у „Парламент Федерације БиХ“, јер се ради о том органу, па се тиме отклања могућа дилема у пракси у односу на тај орган.

61) У члану 63. Измјена извршена је допуна у члану 187. Закона у којој је прецизирано да се ради о кантоналним заводима за заштиту природе.

62) У члану 64. Измјена, у члану 189. став 1. Закона, исправљена је техничка грешка која се односи на скраћивање назива Федералног завода за заштиту природе, јер је већ претходно у тексту Закона извршено такво скраћивање, па је скраћивање назива у овом члану сувишно. Поред тога, додат је пет нових ставова (ст. 3., 4., 5. 6., 7. и 8.) гдје је прецизирано да је тај завод самостална федерална управна организација која дјелује према пропису који регулише рад оваквих организација, као и одређене одредбе у вези са статусом завода и јавности његовог рада. Овим је исправљен недостатак у темељном Закону гдје статус Федералног завода није био регулисан.

63) У члану 65. Измјена, додат је нови став 2. у члану 190. Закона. Том одредбом се прописује да до оснивања Федералног завода за заштиту природе, Фонд за заштиту околиша Федерације БиХ формира и води базу података о биљним, животињским, као и врстама гљива, станишним типовима, еколошким системима и пејзажима.

64) У члану 66. Измјена, у члану 192. Закона, допуњен је текст одредбе става 3. тог члана. Допуна је предложена тако што је предвиђено да се одредба члана 190 ст. 1 и 2. Закона примјењује и на кантонални завод за заштиту природе, али само у питањима која се по закону налазе у надлежности кантона, јер се ради о кантоналном заводу. Тиме се спречава могућност да се као надлежност тог завода утврде послови из надлежности Федералног завода.

Поглавље XII ИНВЕНТАРИЗАЦИЈА И ПРАЋЕЊЕ СТАЊА (МОНИТОРИНГ) (чл. од 193. до 197.)

65) У члану 67. Измјена, а у члану 196. ст. 2. и 3. Закона, брисане су ријечи које се односе на кантонално министарство, јер су та питања у надлежности Федералног министарства, и додата је ријеч седра јер иста треба да буде у саставу те одредбе.

66) У члану 68. Измјена, а у члану 197. ст. 1. и 2. Закона, додата је ријеч „Федерални“ јер се ради о Федералном заводу чији је назив скраћен у члану 189. Закона, па та скраћеница треба да се користи у свакој одредби у којој се наводи тај завод. Додати су и нови ст. 3. и 4. којима се обавезује Фонд за заштиту околиша Федерације БиХ да формира и води информациони систем и базу података за природу уз квартално извјештавање Федералног министарства о спроведеним активностима, до успостављања Федералног завода, као и овлаштење федералном министру да пропише начин успостављања, управљања и мониторинга информационог система за заштиту природе.

Поглавље XIII ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА И СУДЈЕЛОВАЊЕ ЈАВНОСТИ (чл. од 198. до 203.)

Поглавље XIV ЗНАК ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ И ПРОМОЦИЈА ОДГОЈА И ОБРАЗОВАЊА У ЗАШТИТИ ПРИРОДЕ (чл. од 204. до 207.)

У овом поглављу није било измјена и допуна.

Поглавље XV ФИНАНСИРАЊЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ (чл. 208. и 209.)

У овом поглављу није било измјена и допуна.

Поглавље XVI ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР (чл. од 210. до 231.)

67) У члану 69. Измјена, додат је нови став 5. којим је прописан обавезан садржај извјештаја о стању природе.

68) У члану 70. Измјена, предвиђен је нови члан 211а. Закона. Тим чланом су утврђена основна одређења за надлежност федералног инспектора, а посебно за надлежност кантоналног инспектора. То питање се рјешава према члану 211. став 1. Закона и одредби члана 211а. Закона. Тиме се прецизније одређује надлежност федералног и кантоналног инспектора, како оба не би вршили инспекцију код истог органа или правног лица.

69) У члану 71. Измјена, измијењен је став 1. члана 213. Закона. Том одредбом су се прецизније утврдили услови у погледу стручне спреме и радног искуства у

струци за инспектора заштите природе и ускладили са одговарајућом одредбом Закона о инспекцијама Федерације БиХ, којом је регулисано то питање.

70) У члану 72. **Измјена**, а у члану 216. став 1. Закона, утврђен је скраћени назив за федералне и кантоналне инспекторе, који се користи у одредбама од члана 216. до члана 229. Закона. То значи да се овлаштења утврђена у наведеним законским одредбама односе и на федералне и кантоналне инспекторе.

71) У члану 73. **Измјена**, у члану 219. став 1. Закона додато је да надлежни инспектор надзире и спроведбу услова заштите природе који су дио уговора о концесији, јер је у члану 182. став 5. Закона уграђена одредба којом се прописује да су услови заштите природе дио уговора о концесији који се морају обнављати сваке двије године, те је надлежни инспектор обавезан да контролише поштовање тих услова од стране концесионара.

72) У члану 74. **Измјена**, у члану 224. Закона, извршена је допуна одредбе тако што је предвиђено да кантонални инспектор издавање прекршајног налога врши према кантоналном закону о инспекцијама. Тако се поступа ако Федералним Законом о инспекцијама, у односу на то питање, није другачије утврђено.

Поглавље XVII КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ (чл. од 232. до 237.)

73) У члану 75. **Измјена**, у члану 232. Закона извршене су измјене у ст. 1. и 2. у смислу повећања новчаних казни. Поред тога, у став 1. додаје се нова алинеја која се односи на прекршај из члана 15. Закона, а у новом ставу 3. наведене су алинеје у којима су додате ријечи „седра и сиговина“, јер те материје требају да буду садржане у наведеним одредбама. Поред тога, у тим одредбама су додате одређене одредбе које треба да садрже и ријечи „седра и сиговина“, јер прекршајна одговорност треба да се односи и на те материје.

74) У члану 76. **Измјена**, извршене су измјене у односу на члан 233. Закона, у члану 77. **Измјена** у односу на члан 234. Закона и у члану 78. **Измјена** у односу на члан 235. Закона. У тим одредбама је извршено повећање новчане казне, јер се важећи износ новчаних казни показао као неучинковит и не одговара тежини посљедица прекршаја. Ово је поготово изражено у пракси ако се узме чињеница да Закон о прекршајима Федерације БиХ предвиђа у одређеним околностима ослобађање од 50% износа изречене новчане казне плаћања и губи се једна од основних улога кажњавања, а то је да одвраћа од чињења прекршаја.

75) У члану 79. **Измјена**, у ставу 1. члана 239. Закона продужен је рок за доношење подзаконских прописа са три на пет година од дана усвајања **Измјена**.

Одређени подзаконски прописи још нису донесени јер се нису створили услови за њихово доношење. Брисан је рок за израду Црвене књиге јер је предложено да се укину одредбе које се односе на црвену књигу (видјети образложење код измјене дефиниција из члана 2. Измјена Закона), али је умјесто тога уграђена одредба о року за израду акционих планова управљања инвазивним врстама.

78) У члану 80. Измјена, у члану 241. Закона предложена је допуна овог члана новим ставом 2. којим се утврђује да се након истека времена од 10 година имплементације плана управљања не могу више доносити привремене управљачке смјернице. Разлог за ову нову одредбу лежи у чињеници да су инспектори на терену уочили да се у неким подручјима након истека плана управљања још увијек управља привременим смјерницама, мада је предвиђено да то буде само привремена мјера.

79) У члану 81. Измјена предвиђено је да се у члану 243. став 2. Закона продужи рок за успостављање Федералног завода до краја 2025. године. Наиме, иако је успостављање Федералног завода неопходност, због разлога финансијске природе овај се завод још увијек није успоставио, а његове послове тренутно обавља Федерално министарство путем оснивања разних стручних комисија које дјелују у одређеним питањима када је неопходна примјена стручних и научних метода рада. Даље, извршена је допуна става 3. Допуном те одредбе, предвиђено је да ће до оснивања Федералног завода за заштиту природе, осим Федералног министарства, послове тог завода обављати и Фонд за заштиту околиша, у складу са одлукама и закључцима Владе Федерације БиХ. Овај Фонд има ингеренције за заштиту природе и заштићена подручја, као и људство и финансијска средства и у вези са тим прикупља информације и податке који могу бити од користи у фази до оснивања Федералног завода, а и успоставиле би се неопходне одговарајуће базе података које су неопходне не само за правилно вршење овласти у подручју заштите природе, него и обавезног извјештавања у поступку европских интеграција.

80) У члану 82. Измјена, а у члану 244. став 1. продужује се рок за израду карте типова станишта, јер се још увијек нису створили услови за њену израду.

81) У члану 83. Измјена, утврђено је овлашћење за Законодавно-правну комисију Представничког дома и Дома народа Парламента Федерације БиХ да утврди пречишћени текст Закона о заштити природе. То је неопходно јер је Закон

о заштити природе веома обиман, а обимне су и измјене и допуне, чиме ће да се олакша примјена Закона.

82) У члану 84. Измјена, утврђен је рок за ступање овог Закона на правну снагу.

ЈАВНЕ КОНСУЛТАЦИЈЕ

Федерално министарство околиша и туризма је донијело Одлуку о консултацијама о тексту Нацрта Закона о измјенама и допунама Закона о заштити природе бр. 04-23-3- 1118/12-1/22 од 1. 6. 2022. године. На основу те одлуке, спроведен је процес јавних консултација са свим органима и правним лицима која учествују у примјени Закона у оквиру својих надлежности. Текст Одлуке је објављен на интернету (веб страница www.фмоит.гов.ба), са позивом заинтересованој јавности за достављање примједби и сугестија у року од 30 дана од дана пријема обавијести тог министарства. Извјештај о спроведеном поступку јавних консултација је описан у табели у Прилогу овог Приједлога.

Федерално министарство је заједно са консултанцијом УНДП-а пажљиво извршило анализу сваког приједлога и примједбе коју су доставили наведени органи и институције. У том циљу прихваћен је највећи број приједлога и примједби и уграђен у одговарајуће одредбе Приједлога Закона од члана 1. до члана 83. Измјена Закона. То потврђује да је текст Измјена Закона израђен према приједлозима органа и других институција које су основни извршиоци послова регулисаних Законом о заштити природе, па ће због тога Закон моћи да се примјењује у пракси у пуном обиму.

ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За спровођење овог Закона нису потребна додатна новчана средства из буџета Федерације БиХ и буџета кантона.

Закон о заштити природе

(“Службене новине Федерације БиХ”, број 66/13)

ОДРЕДБЕ КОЈЕ СЕ МИЈЕЊАЈУ

Члан 1.

Овим Законом уређују се надлежности тијела која врше послове заштите природе, опште мјере очувања природе, оцена прихватљивости захвата у природи, типови станишта и еколошки значајна подручја, врсте и подврсте, заштита дивљих птица, заштита и очување биодиверзитета, шумских еко-система, кршких еко-система, воде и влажних станишта, заштита морских и обалних природних вриједности, успостава европске еколошке мреже посебно заштићених подручја - Натура 2000, мјере заштите врста и подврста, прекогранични промет заштићеним дивљим врстама и подврстама, мјере заштите минерала и фосила, заштићене природне вриједности, накнада штете, подстицајне мјере, давање приједлога за концесије на заштићеним природним вриједностима и заштићеним природним објектима, планирање и организација, инвентаризација и мониторинг, приступ информацијама и судјеловање јавности, знак заштите природе, промоција одгосја и образовања у заштити природе, признања и награде за постигнућа у заштити природе, финансирање заштите природе, инспекцијски надзор, казнене одредбе, прелазне и завршне одредбе.

Члан 5.

Општекорисна улога природе исказује се кроз одржавање живота као природне појаве, а нарочито кроз:

- одржавање природних добара као залиха материје и енергије;
- настајање тла и очување његове природности;
- очување квалитета, количине и доступности воде;
- очување климе;

- очување атмосфере и производње кисика;
- Очување, одржавање и развој биљних и животињских врста и њихових станишта.

Општекорисне функције природе морају бити трајно очуване.

Члан 8.

У овом Закону у употреби су појмови са следећим значењем:

- **"алохтона врста"** је страна (неаутохтона) врста која природно није егзистирала у одређеном еколошком систему неког подручја, него је у то подручје доспјела намјерним или ненамјерним насељавањем;
- **"аутохтона врста"** је завичајна врста која природно егзистира у одређеном еколошком систему неког подручја;
- **"биогеографска регија"** - ЕУ покрива девет биогеографских регија које су свака за себе карактеристичне по вегетацији, клими, топографији и геологији. Границе регија нису фиксне но омогућавају праћење трендова очувања врста и станишта у сличним условима диљем Еуропе не обраћајући пажњу на државне границе. Регије су: алпска, континентална, медитеранска, панонска, бореална, атлантска, црноморска, степска и макаронезијска;
- **"биолошка разноликост"** је свеукупност свих живих организама који су саставни дијелови еколошких система, а укључује разноликост унутар врста, између врста те разноликост између еколошких система;
- **"брдско-бицикличке стазе"** планинска стаза намијењена за планински бициклизам (брдско- бицикличка стаза) је уски појас земљишта означен прописаним маркацијама, на брдовитом, шумском или планинском простору, намијењен првенствено за кретање бициклом;
- **"црет (тресетиште)"** је влажно станиште са обиљем маховине и другог биља које се ту накупља, труне без присутности кисика и ствара тресет богат угљиком;
- **"Црвена листа - попис угрожених врста/подврста"**, је службени документ који садржи

попис угрожених дивљих врста/подврста, распоређених по категоријама угрожености;

- **"Црвена књига"** је службени документ који садржи опширне податке о основним карактеристикама врсте, о степену њене угрожености, факторима угрожавања, као и приједлоге мјера за заштиту саме врсте/подврсте;

- **"дивље врсте"** биљака, гљива и животиња су све оне врсте и подврсте које нису настале под

утицајем човјека као посљедица узгојних активности;

- **"доприродни услови"** су услови у еколошком систему или пејзажу на чији је развој човјек утицао у незнатној мјери те се у њима одвијају процеси који су углавном саморегулирајући и који могу опстати без изравног људског дјеловања;

- **"еколошки коридор"** је одговарајући еколошки простор миграције врста;

- **"еколошка мрежа"** је систем међусобно повезаних или просторно блиских еколошки значајних подручја која уравнотеженом биогеографском распоређеношћу значајно доприносе очувању природне равнотеже и биолошке разноликости;

- **"еколошки прихватљив проток"** представља минимални проток који осигурава очување природне равнотеже и екосистема везаних за воду;

- **"еколошки систем"** је динамичан комплекс заједница биљака, гљива, животиња и микроорганизама и њиховог неживог околиша који међусобно дјелују као функционална јединица;

- **"еколошки значајно подручје"** је подручје које у великој мјери доприноси очувању биолошке разноликости у Федерацији БиХ;

- **"ендем"** је врста или подврста чија распрострањеност је ограничена на одређено подручје или локалитет;

- **"ex-situ" очување (изван природе)"** је очување компоненти биолошке разноликости изван њихових природних станишта (зоолошки вртови, акварији и ботанички вртови); такођер очување дијелова геолошке баштине изван

природних налазишта, углавном минерала/стијена и фосила у музејским или приватним збиркама и установама;

- **"генетичка разноликост"** је разноликост гена унутар јединки, популација, подврста, врста и виших таксономских категорија;

- **"геолошко наслеђе"** је све оно што је сачувано у структури и текстури стијена и терена као што су геолошке, геоморфолошке, хидро-геолошке појаве и објекти те палеонтолошки налази;

- **"геолошка разноликост"** - су све врсте стијена, минерала, фосила и рељефни облици те процеси који су их стварали кроз геолошка раздобља;

- **"Хватање"** је вађење, лов, риболов, хватање, узнемиравање, намјерно убијање или покушај извођења било које од наведених радњи;

- **"ИВА" подручја** – међународна подручја значајна за птице;

- **"ин-ситу" очување (у природи)"** је очување еколошких система на природним стаништима те одржавање и обнављање врста способних за опстанак у њиховом природном окружењу, очување одомаћених биљака и животиња у окружењу у којем су развили своја специфична својства; очување дијелова геолошког наслеђа на мјесту њихова настанка, односно налазишта минерала/стијена и фосила;

- **"интродукција"** је намјерно или ненамјерно насељавање врста или подврста у еколошки систем неког подручја, у којему оне никад раније нису природно обитавале;

- **"извоз"** је свако изношење вриједности из царинског подручја Босне и Херцеговине;

- **"Катастар природних вриједност"** – евиденција природних вриједности;

- **"Катастар некретнина"** јест евиденција о честицама земљишта, зградама и дијеловима зграда као и другим грађевинама које трајно леже на земљишту или испод његове површине, ако законом није друкчије одређено законом;

- **"компензацијски услови"** - су мјере које се одређују ради осигурања опште повезаности

еколошке мреже.

- **"Комисија"** – значи комисију основану у складу са чланом 20. Директиве о стаништима.

- **"компонента природе"** је сваки изворни дио природе (нпр. биљка, животиња, минерал, фосил, вода, тло и друго);

- **"крш"** је специфичан површински и подземни рељеф, са специфичном хидрографском мрежом у карбонатним стијенама;

- **"мигранторна врста"** значи цијелу популацију или било који географски одвојени дио популације било које врсте или ниже својте дивљих животиња, чији значајни дио циклички и предвидиво прелази јадну или више националних јурисдиктичких граница;

- **"Међународно еколошки значајно подручје"** је оно подручје које на основу међународних стандарда утврди Влада Федерације БиХ уредбом те осигура заштиту одређеним режимом заштите, у складу са одредбама овог Закона;

- **"мониторинг стања природе"** је праћење стања природе, односно дијелова биолошке и пејзажне разноликости;

- **"обликована природа"** је дио природе којег је човјек обликовао са намјеном одгоја, образовања, обликовања пејзажних елемената или са којом другом сврхом, а који је значајан за очување биолошке и пејзажне разноликости (нпр. дрвореди, ботанички вртови, арборетуми и друго);

- **"обнављање природе"** је скуп стручних мјера којима се нарушено стање биолошке и пејзажне разноликости враћа у стање блиско изворном;

- **"очување природе"** је сваки поступак, који се обавља ради заштите и очувања биолошке и пејзажне разноликости и заштите природних вриједности;

- **"одрживо кориштење природних добара"** је кориштење природних добара на начин и у обиму који не води до њихова пропадања, него се одржава њихов потенцијал како би се удовољило потребама и тежњама садашњих и будућих нараштаја;

- **"орган управљања"** је јавно предузеће или јавна установа које управља заштићеном природном вриједности;

- **"оштећење природе"** је стање природе, када су људским дјеловањем промијењени природни процеси у толикој мјери да је нарушена природна равнотежа или су уништене природне вриједности, смањени природни ресурси или оштећене компоненте природе;

- **"План и програм"** је сваки план или програм подложен припреми и/или усвајању на државном, ентитетском и локалном нивоу, или које је извршно тијело припремило за доношење у законодавној процедури Парламента Федерације БиХ или Владе Федерације БиХ, те који је уређен законом или проведбеним прописом, укључујући и планове и програме о измјенама и допунама тих планова и програма.

- **"планови управљања природним добрима"** су на основу посебних закона прописане планске основе за управљање и кориштење природним добрима и ресурсима у економске, социјалне и еколошке намјене;

- **"подручје дивљина"** - Изворни односно нетакнути облик природе, углавном веће природно подручје у којем је човјек тек повремено и нестални пролазник;

- **"подручје природе"** је свако подручје у којему владају природни или доприродни услови;

- **"подручје од значаја за Европску унију"** (у даљем тексту ЕУ) значи мјесто које у биогеографској регији или регијама којима припада, значајно доприноси у одржању или обнављању "повољног стања" у очувању типова природних станишта из Аннеха I, или врста из Аннеха II (и/или IV и V) Директиве о стаништима, и који значајно доприноси кохеренцији еколошке мреже Натура 2000 и/или који доприноси очувању биолошке разноликости унутар дотичне регије или регија.

За животињске врсте које се распостире преко већег територија, подручја од интереса за ЕУ ће се подударати с мјестима унутар природног подручја тих врста, а која представљају физичке и биолошке факторе који су нужни за њихов живот и репродукцију.

- **"пејзаж"** је систем екосистема одређеног простора, виђен људским оком, чија су обиљежја настала међудјеловањем природних и/или људских фактора;
- **"пејзажна разноликост"** је просторна структурираност природних и антропогених пејзажних дијелова (бислошких, геолошких, геоморфолошких и културних вриједности);
- **"подручје распрострањености"** (ареал) је географски одређено подручје чија је површина јасно одређена, а састоји се од локалитета станишта који су географски одређена подручја;
- **"популација"** је систем просторно и временски повезаних примјерака исте врсте, у којој се оне међусобно укрштају;
- **"посебна заштићена подручја"** су мјеста од значаја за ЕУ означена од држава чланица путем законских, административних и/или уговорних аката, гдје се мјере заштите проводе за одржање или успоставу "повољног стања" заштите природних станишта, и/или популације врста за које је подручје предложено;
- **"повољно стање"** врсте или типа станишта је стање које у предвидљивој будућности осигурава опстанак те врсте или типа станишта;
- **"преовладавајући јавни интерес"** је интерес у питањима заштите природе који исказује Федерација БиХ или кантона;
- **"примјерак"** (специмен) значи било коју биљку или животињу, живу или мртву, од врста наведених у Annexу IV или V Директиве о стаништима, њихови дијелови или од њих добивени производи (деривативе), као и било који производ за који се покаже, из попутног документа, пакирања или марке или етикете, или ако из било којих околности произлази да су то дијелови или од тих врста биљака или животиња добивени производи;
- **"природна добра"** су сви дијелови природе које човјек искориштава у економске сврхе; природна добра могу бити необновљива (минералне сировине), и обновљива (биолошка добра, воде, обновљиво тло);
- **"природна равнотежа"** је стање међусобно уравнотежених односа и утицаја живих бића међу собом и са њиховим стаништем. Природна равнотежа је

нарушена, када се поремети квантитативна или квалитативна структура животне заједнице, оштети или уништи станиште, уништи или промијени способност дјеловања еколошког система, прекине међусобна повезаност појединих еколошких система, или проузрочи знатнија изолираност појединих популација;

- **"природне вриједности"** су дијелови природе који заслужују посебну заштиту ради очувања биолошке и пејзажне разноликости, ради своје осјетљивости или ради научног, културолошког, естетског, образовног, привредног и другог јавног интереса чинећи еколошку мрежу;

- **"реинтродукција"** је поновно насељавање неке врсте или подврсте у подручје у којем је раније била истребљена, а у еколошком систему још постоје приближно једнаки еколошки услови као и прије истребљења;

- **"ризик за природу"** је вјеројатност да ће неки захват посредно или непосредно проузроковати штету природи;

- **"сиговине"** су накупине минерала у подземним просторима различитих облика (сталактити, сталагмити, сталагнати, хелектити и др.);

- **"спелеолошки објекти"** су природно формирану подземни простори дужи од 5 метара, а димензије улаза су им мање од дубине или дужине објекта (спиле, јаме, понори, еставеле и др.);

- **"спелеолошки катастар"** је дио базе података о спелеолошким објектима и саставни дио базе података о заштићеним природним вриједностима;

- **"станиште"** или природни животни простор је копнено или водено подручје одређено њеним географским абиотичким и биотичким својствима, било да су потпуно природна или дјеломично природна;

- **"ступица или замка"** је средство намијењено задржавању или хватању животиња путем хватаљки које се затварају чврсто око једног или више животињских удова, спрјечавајући тиме извлачење уда или удова из замке;

- **"стање очуваности станишта"** значи збир утицаја који дјелују на станишта и његове типичне врсте, а који могу утицати на његову дугорочну распрострањеност, уређеност и функције, као и на дугорочни опстанак његових типичних врста унутар територија које наводи члан 2. Директиве о стаништима.

Стање очуваности станишта бит ће доведен у "повољно стање" када:

- Његово природно подручје распрострањености и површине које на том подручју заузима су стабилна или се повећавају, и
- када специфичне структуре и функције које су неопходне за дугорочно одржање постоје и вјероватно ће даље постојати у предвидљивој будућности, и
- када је положај очувања типичних врста станишта доведен у повољно стање.

Стање очуваности врсте и подврсте ће бити повољно када:

- подаци о динамици који се односе на заштићене врсте показују да су врсте способне за дугорочни опстанак унутар њиховог природног станишта;
- се њихово природно подручје распрострањености не смањује нити је вјероватно да ће се смањивати у предвидљивој будућности и постоји, и вјероватно је да ће постојати, довољно велико станиште које може одржати популацију у дугорочном периоду.

- **"стање очуваности врста"** значи збир утицаја који дјелују на врсте, а који могу дјеловати на дугорочну распрострањеност и бројност њихових популација унутар територија из члана 2, Директиве о стаништима.

- **"врста"** је систем популација које живе у одређеном времену на одређеном простору, а способне су да међусобно размјењују генетички материјал;

- **"подврста"** је систем популација исте врсте које се од других популација исте врсте разликују

одређеним генетичким или морфолошким особинама;

- **"таксономија организама"** је именовање и класификација генетички издвојених биолошких система који су међусобно потпуно или дјеломично изолирани; именовање се обавља у складу с међународним правилима;

- **"трговина"** је продаја и куповина, стицање у комерцијалне сврхе, излагање јавности ради стицања добити, кориштење у сврху стицања добити, држање ради продаје, нуђење на продају или пријевоз ради продаје те најам и размјена заштићених дивљих врста/подврста;

- **"одомаћена врста"** је врста на чији је процес еволуције дјеловао човјек како би удовољио својим потребама;

- **"уточиште за животиње"** је простор, намијењен привременом боравку, односно лијечењу болесних или рањених животиња, одбачених младунаца који сами још нису способни преживјети у природи, те животиња које су биле одузете власнику ради против-правног задржавања у заточеништву, недозвољене трговине, извоза, увоза и ради других законом одређених разлога;

- **"увоз"** је свако уношење вриједности на царинско подручје Босне и Херцеговине;

- **"узгој биљака"** је узгајање аутохтоних одомаћених или страних врста биљака са намјеном добивања хране, за продају, за украс, за индустријске или здравствене намјене, за научно-одгојне или научно-истраживачке сврхе те ради очувања врсте;

- **"узгој животиња"** је узгајање (храњење, омогућавање размножавања, укрштање) аутохтоних одомаћених или страних врста животиња у простору одвојеном од природе са намјеном добијања хране, ради лова, продаје, научно-одгојног или научно-истраживачког рада те ради очувања врсте;

- **"угрожене врсте"** (означене посебном ознаком (*) у Анексу 2 Директиве о стаништима) су врсте за чију заштиту Европска Заједница има посебну одговорност у погледу величине њиховог природног подручја које се налази унутар територија на које се односи члан 2. Директиве о стаништима.

- **"узгојена животиња"** је потомак родитеља узгојених у заточеништву;

- **"влажна станишта"** укључују подручја мочварних земљишта, ритова и цртова, кршке хидролошке системе и друге воде, природне или умјетне, сталне или повремене, са стајаћом или текућом водом, слатком или сланом, укључујући подручја морске воде чија дубина за вријеме осеке не прелази шест метара;

(I) Угрожене врсте, чија се угроженост идентификује по основу критерија Анекса 3. Директиве о стаништима;

(II) Осјетљиве, тј., а за које се вјерује да ће пријећи у категорију угрожених врста у скорој будућности ако узрочни фактори наставе с дјеловањем;

(III) Ријетке, тј., врсте са малобројним популацијама, које тренутно нису угрожене, али би могле бити (врсте смјештене унутар ограничених географских подручја или које су ријетке на већем подручју);

(IV) Ендемске врсте које захтијевају посебну пажњу из разлога специфичне природе њиховог станишта и/или због потенцијалне опасности од њиховог искориштавања у њиховом станишту и/или због потенцијалне опасности искориштавања њиховог положаја као заштићене врсте.

- **"Заштићено подручје"** је јасно дефинисан географски простор, препознат и намијењен достизању дугорочне конзервације природе, општекорисних функција природе, и културалних вриједности, а којим се управља легалним и другим ефективним механизмима;

- **"захват у природу"** је свако привремено или трајно дјеловање човјека на природу које може нарушити природну равнотежу, ако то дјеловање није у циљу заштите и очувања природе;

- **"заштићене природне вриједности"** су природне вриједности проглашене заштићенима од тијела утврђеног овим Законом и уписане у регистар заштићених природних вриједности, а односе се на заштићена подручја, заштићене биљне, и животињске врсте и подврсте, и гљиве те заштићене минерале и фосиле;

- **"заједница"** – биоценоза или систем популација различитих врста на одређеном простору и у одређеном времену.

Члан 11.

Савјетодавно вијеће за околиш успостављено у складу са Законом о заштити околиша ће имати савјетодавну улогу и за област заштите природе у складу са овим Законом и његовим provedбеним прописима.

У саставу Савјетодавног вијећа за околиш потребно је осигурати заступљеност чланова испред институција надлежних за заштиту природе, пропорционално броју заштићених природних вриједности.

Члан 17.

Средства за заштиту биља смију се користити само у оправданим случајевима на основу стручних провјера и резултата провјере цјелокупног стања на угроженим врстама, на природи прихватљив начин, у складу са посебним прописима.

У циљу заштите биолошке разноликости и природних вриједности Федерални министар може предложити надлежном органу управе привремену или трајну забрану кориштења одређених средстава за заштиту биља или минералних гнојива на појединим подручјима или на читавом подручју Федерације БиХ.

Члан 19.

Све природне вриједности које су заштићене до ступања на снагу овог Закона, остају под заштитом.

Ревизија подручја која су проглашена заштићеним прије ступања на снагу Закона о заштити природе ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 33/03), бит ће извршена у циљу утврђивања потребе даље заштите и утврђивања категорија заштите.

За природне вриједности, за које се у поступку ревизије утврди да постоји потреба за даљом заштитом, биће донесени адекватни акти којим ће те природне вриједности бити проглашене заштићеним.

Провођење ревизије ће вршити Федерални завод за заштиту природе (у даљем тексту: Федерални завод) и кантонална министарства надлежна за провођење заштите природе.

Члан 26.

За планирани захват у подручје еколошке мреже, који сам или с другим захватима може имати значајан утицај на циљеве очувања и цјеловитост подручја еколошке мреже, оцјењује се прихватљивост за еколошку мрежу у складу са овим Законом.

За захват за који је Законом о заштити околиша обавезна процјена утицаја на околиш, главна оцјена о прихватљивости захвата за еколошку мрежу у односу на циљеве очувања и цјеловитост подручја еколошке мреже обавља се у оквиру поступка процјене утицаја на околиш.

За планове и програме чије провођење може имати значајан утицај на циљеве очувања и цјеловитост подручја еколошке мреже обавезно се проводи оцјена прихватљивости за еколошку мрежу.

За планове и програме, за које је посебним прописом уређена обавеза стратешке процјене, главна оцјена о прихватљивости плана и програма за еколошку мрежу у односу на циљеве очувања и цјеловитост подручја еколошке мреже обавља се у оквиру обавезног поступка стратешке процјене плана и програма.

Садржај, рок и начин провођења поступка оцјене прихватљивости плана, програма и захвата за еколошку мрежу у односу на циљеве очувања и цјеловитост подручја мреже, начин утврђивања превладавајућег јавног интереса и компензацијских услова, начин обавјештавања јавности, као и садржај потврде о прихватљивости захвата, рјешења којима се одређује провођење поступка главне оцјене захвата односно мишљења о обавези провођења главне оцјене захвата министар прописује правилником.

Поступак оцјене прихватљивости за подручје еколошке мреже састоји се од: претходне оцјене прихватљивости (у даљем тексту: претходна оцјена), главне оцјене прихватљивости с оцјеном других погодних могућности (у даљем тексту: главна оцјена), утврђивања превладавајућег јавног интереса и компензацијских услова.

Члан 28.

Ако се оцјеном о прихватљивости захвата за еколошку мрежу утврди да планирани захват има штетан утицај на мрежу и да нема других погодних могућности, захват се ипак може провести ако постоје императивни разлози превладавајућег јавног интереса.

Заинтересирана страна или странка у поступку може Федералном министарству поднијети захтјев за покретање поступка утврђивања превладавајућег јавног интереса и компензацијских услова.

Ако се утврди постојање превладавајућег јавног интереса из става 1. овог члана, Федерално министарство доноси рјешење о дозволи провођења планираног захвата. Рјешењем се утврђују компензацијски услови у сврху очувања опште повезаности еколошке мреже.

Ако се компензацијски услови из става 3. овог члана односе на међународно еколошки значајно подручје Федерално министарство ће о компензацијским условима обавјестити Европску комисију.

Ако се не утврди постојање превладавајућег јавног интереса, Федерално министарство ће рјешењем одбити захтјев за провођење захвата. Изузетно, ако се на подручју еколошке мреже налази тип станишта и/или својта из Листе угрожених и значајних типова станишта и својти, превладавајући јавни интерес због којег се прихвата планирани захват може се односити само на заштиту здравља људи и јавну сигурност, или на успостављање битно повољнијих услова од примарне важности за околицу, или на друге императивне разлоге превладавајућег јавног интереса, о чему рјешење доноси Влада Федерације БиХ уз судјеловање јавности. Рјешењем се утврђују компензацијски услови у сврху очувања повезаности еколошке мреже. Ако се утврди постојање других императивних разлога превладавајућег интереса, а планирани захват ће имати штетан утицај на међународно еколошки значајно подручје, Влада Федерације БиХ може одобрити захват само уз претходно прибављено мишљење Европске комисије.

Изузетно, када се у складу са Законом о заштити околиша проводи процјена утицаја на околицу, о превладавајућем јавном интересу и компензацијским условима не доноси се рјешење у складу са овим Законом, већ мишљења која су обавезујућа у поступку процјене утицаја на околицу.

Попис из става 6. овог члана доноси федерални министар.

Члан 30.

Компензацијски услови се утврђују у циљу ублажавања или надомјештавања предвидивих оштећења природе.

Компензацијски услови одређују се овисно о предвиђеном или проузроченом оштећењу природе те могућности поврата у доприродно стање.

При избору компензацијског услова предност има надокнађивање подручјем које има иста или слична обиљежја природе за коју се проводи компензација, а којим се осигурава повезаност и цјеловитост еколошке мреже.

Облици компензацијских услова су:

- успостављање компензацијског подручја, које има обиљежја природе слична оним каква постоје у природи у којој се намјерава извршити захват;
- успостављање другог подручја значајног за очување биолошке и пејзажне разноликости, односно за заштиту природних вриједности;
- плаћање новчаног износа у вриједности проузроченог оштећења природе у случају да није могуће провести санацијске или друге компензацијске услове.

Обрачун висине новчаног износа из става 4, алинеја 3. овога члана за заштићене природне вриједности категорија I и II из члана 134. овог Закона, прописат ће Федерално министарство проведбеним прописом.

Новчани износ из става 5. овог члана уплаћује се у корист Фонда за заштиту околишу. Облик компензацијских услова за планирани захват у природу, те начин његовог извођења утврђује Федерално министарство.

Члан 33.

Пејзажи се према својим карактеристикама и вриједностима разврставају у пејзажне типове.

Пејзажни типови класифицирају се према изразитим, препознатљивим и јединственим обиљежјима, која изражавају разноликост културне и природне баштине.

Пејзажне типове утврђује надлежни министар на приједлог Федералног завода. Листа пејзажних типова из става 1. овог члана објављује се у "Службеним новинама".

За утврђене пејзажне типове проучавају се и анализирају њихова својства, осјетљивост и угроженост, те прате и биљеже промјене значајних и карактеристичних обиљежја.

Под значајним и карактеристичним обиљежјима пејзажа разумијевају се, у смислу овог Закона, дијелови природе карактеристични за одређене пејзажне типове или умјетне дијелове пејзажа које имају природну, хисторијску, културну, научну или естетску вриједност.

Праћење стања значајних и карактеристичних обиљежја пејзажа обављају надлежна тијела кантона, у сарадњи са Федералним Заводом и кантоналним заводима.

Члан 38.

Пошумљавање, гдје то допуштају услови станишта, обавља се аутохтоним врстама дрвећа, у саставу који одражава природни састав, користећи природи блиске методе.

Пошумљавање нешумских површина обавља се тамо гдје је оправдано уз услов да се не угрожавају угрожени нешумски и ријетки типови станишта.

Распоред и број угрожених шумских типова станишта утврђује се при изради планских докумената за управљање шумама одређеног подручја на основу карте типова станишта.

Члан 40.

Ради очувања биолошке разноликости у свим шумама треба осигурати сталан постотак зрелих, старих и сухих стабала, посебно стабала с дупљама, утврђен условима заштите природе који су саставни дио шумскопривредних основа.

Приликом довршнога сијека већих шумских површина, остављају се мање непосјечене површине које се утврђују шумскопривредним основама ради очувања биолошке разноликости.

Ради обogaћивања биолошке и пејзажне разноликости, у управљању шумама поступа се на начин да се у највећој мјери очувају шумске чистине (ливаде, пашњаци и др.) и шумски рубови.

У управљању шумама потребно је осигурати продужење сјечиве зрелости аутохтоних врста дрвећа с обзиром на физиолошки вијек поједине врсте.

Чланак 44.

Спелеолошки објекти представљају природне вриједности у смислу овог Закона и треба да уживају посебне заштитне мјере ако се налазе у заштићеним подручјима категорија I и II, у складу са чланом 134. овог Закона.

Спелеолошки објекти који се налазе у заштићеним подручјима категорија III, IV, V и VI, у складу са чланом 134. овог Закона, су у надлежности кантоналних министарстава. За спелеолошке објекте израђује се Катастар као дио јединственог катастра.

Катастар успоставља и води Федерални завод. Услове и начин вођења Катастра прописат ће Федерални министар правилником.

У Катастар се уноси:

- инвентаризација њихових биоспелеолошких карактеристика;
- ситуацијска карта и тлоцрт објекта;
- катастарска ознака;
- подаци о власнику, односно кориснику права на некретнини (земљишту);
- вредновање са гледишта заштите природе;
- утврђивање стања и угрожености;
- заштитно подручје на надземљу сваког спелеолошког објекта те ограничења која се односе на та подручја;

- друге одлике и податке од значаја за заштиту спелеолошког објекта (опис објекта, морфолошки тип, постанак хидролошке одлике, хидрогеолошка функција, приступ објекту, фотографију, основну литературу и друго).

Откриће сваког спелеолошког објекта или њиховога дијела пријављује се Федералном министарству и кантоналном министарству у року од 15 дана.

За даљње поступање с откривеним спелеолошким објектом надлежно министарство издаје рјешење уз претходно прибављено мишљење Федералног завода и кантоналних завода за заштиту природе у року од 30 дана од дана пријаве открића наведеног спелеолошког објекта.

Ако надлежна министарства не издају рјешење у року из става б. овог члана сматра се да истраживање и заштита откривеног објекта није потребна, а правна или физичка особа може наставити с извођењем радова или захвата у складу са посебним прописом.

Члан 49.

Власник или корисник права на земљишту на којему се налази спелеолошки објект не смије угрозити или оштетити спелеолошки објект, затрпати улаз, спрјечавати његово кориштење на допуштен начин, те је дужан омогућити приступ и разгледање тог објекта у дозвољене сврхе.

Власник и корисник права на земљишту на којем се налази спелеолошки објект има право на накнаду за ограничења којима је подвргнут у кориштењу спелеолошког објекта размјерно умањеном приходу. Висина накнаде одређује се споразумно, а у случају спора о висини накнаде одлучује надлежни суд. Накнада се исплаћује из буџета Федерације БиХ, односно буџета кантона или Фонда за заштиту околиша Федерације БиХ.

Ако се за кориштење спелеолошког објекта изда концесија, власнику за ограничења којима је подвргнут концесионар плаћа накнаду у висини која се утврђује у складу са ставом 2. овог члана.

Члан 58.

Прописом Владе Федерације БиХ ће бити успостављена Европска еколошка мрежа посебно заштићених подручја под називом Натура 2000. Мрежа сложена од типова станишта и станишта врста омогућити ће одржање типова природних станишта, или тамо гдје је потребно успостављање повољног стања заштите унутар њиховог природног подручја. Мрежа Натура 2000 укључити ће посебно заштићена подручја у складу са Директивом о птицама.

Влада Федерације БиХ ће допринијети креирању Натуре 2000 у висини заступљености на територији Федерације БиХ типова станишта и станишта врста на које се односи став 1. овог члана.

Влада Федерације БиХ ће одредити мјеста и посебно заштићена подручја водећи рачуна о циљевима постављеним у ставу 1. овог члана.

Влада Федерације БиХ ће одредити посебно заштићена "ИБА" подручја према стандардима струке.

Еколошко јединство Натуре 2000, може се унаприједити очувањем и развојем облика пејзажа који су од посебног значаја за дивље биљне и животињске врсте.

Члан 59.

Влада Федерације БиХ ће уредбом на основу успостављених критерија Директиве о очувању станишта и дивљих животињских и биљних врста и достављених релевантних научних информација сачинити листу типова станишта и врста која су распрострањена на територији Федерације БиХ. Листа се може допуњавати.

За животињске врсте које се распостире на већем територију, та ће се мјеста подударати с мјестима унутар природног подручја тих врста, на којима владају еколошки фактори неопходни за њихов живот и репродукцију у складу са Натуром 2000.

Када се идентификује мјесто од значаја за ЕУ, Влада Федерације БиХ ће означити то подручје као посебно заштићено подручје, а најкасније у року од шест

година. Влада Федерације БиХ ће успоставити приоритете у погледу важности мјеста за:

- одржање и успоставу повољног стања типова станишта и врста,
- јединство Натуре 2000,
- те у погледу пријетњи деградацијом и уништавањем којима су подручја изложена.

Када се подручје уврсти у Листу од значаја за Европску унију на њега ће се примјењивати одредбе члана 60., ст. 2., 3. и 5.

Члан 65.

Типови станишта се идентифицирају и картирају, а њихово стање и угроженост се процјењује и прати.

Угрожени типови станишта су они који нису у повољном стању те им пријети нестанак.

Подручја угрожених и ријетких типова станишта су еколошки значајна подручја у смислу овог Закона.

Картирање и процјену стања и угрожености типова станишта, врсте типова станишта, те угрожене и ријетке типове станишта утврдит ће Федерални министар правилником.

Праћење стања и угрожености станишта обавља Федерални завод и надлежна кантонална министарства.

Члан 73.

Јавне цесте, други путеви или друге грађевине које прелазе преко познатих миграцијских путева дивљих животиња граде се на начин да се омогући сигурно прелажење дивљих животиња на одговарајућим просторним размацама, мониторингом утврђених.

Изграђени пријелази којима се осигурава несметано и сигурно прелажење дивљих животиња уживају заштиту као природне вриједности.

Мјере заштите, субјекте одговорне за провођење заштите и начин одржавања пријелаза из става 2. овог члана Федерални министар ће прописати правилником.

Члан 76.

Правна и физичка лица дужна су пријавити надлежном министарству истраживања која обављају на компонентама природе у Федерацији БиХ.

Билјке, гљиве и њихови дијелови, односно животиње и њихови дијелови који не представљају заштићену природну вриједност у смислу овог Закона могу се износити из Федерације БиХ у научно истраживачке сврхе уз дозволу Федералног министарства уз претходно прибављену сагласност надлежних институција Босне и Херцеговине. Дозвола се даје рјешењем.

Научна истраживања из става 1. овог члана могу се обављати на земљишту или воденој површини уз претходну сагласност власника или корисника права.

Правно или физичко лице које је обавило научна истраживања дужно је о резултатима истраживања обавјестити надлежно министарство у року од 60 дана од дана завршетка истраживања, под пријетњом санкције.

Члан 77.

Забрањена је интродукција (уношење) страних врста/подврста у природу на подручје Федерације БиХ.

Забрањена је интродукција алохтоних врста риба у природне и доприродне воде, као и преношење таквих врста из рибогојилишта у друга влажна станишта.

Изузетно, интродукција из става 1. овог члана је допуштена ако је научно и стручно основана и прихватљива с гледишта заштите природе, стручног мишљења научног тијела и одрживог управљања.

Надлежно министарство издаје дозволу из става 3. овог члана на основу студије о процјени ризика интродукције на природу, и уз претходно прибављену сагласност надлежног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства. Дозвола се даје рјешењем.

Начин провођења процјене ризика и израде студије процјене ризика увођења, поновног увођења и узгоја, поступак издавања дозволе Федерални министар ће прописати правилником.

Трошкове израде студије и провођења поступка процјене ризика интродукције на природу сноси правно или физичко лице које је поднијело захтјев за издавање дозволе.

Не сматра се интродукцијом узгој алохтоних дивљих врста/подврста у контролираним условима који онемогућавају уношење у природу.

Члан 84.

Под условом да нема задовољавајуће алтернативе и да ограничење није штетно за одржање дотичне популације врста у повољном стању очуваности унутар њиховог природног подручја распрострањености, Федерално министарство може изузети примјену одредаба чл. 80., 81., 82. и 83. (а) и (б) овог Закона:

а. у интересу заштите дивљих биљних и животињских врста и очувања природних животних простора (станишта);

б. спрјечавања озбиљне штете, на усјевима, стоци, шумама, рибњацима и водама и другим типовима имовине;

ц. у интересу јавног здравља и јавне сигурности, или из других важних разлога од претежно јавног интереса, укључујући оне социјалне и економске природе као и посљедице које ће првенствено бити од значаја за околиш биће изузете од примјене одредби чланова 80., 81., 82. и 83. (а) и (б) овог Закона;

за потребе истраживања и образовања, интродукција и реинтродукције, као и за узгојне операције потребне за те сврхе, укључујући и умјетно размножавање биљака;

д. за давање дозволе за, под строго контролираним условима, на селективној бази и ограниченог трајања, узимање или држање одређених примјерака врста у ограниченом-малом броју, специфицирано од стране надлежног тијела Федерације БиХ.

Члан 99.

Федерално министарство доноси рјешење о уносу, износу, извозу или увозу и уносу с мора, те даје сагласност за поновни извоз дивљих врста/подврста, њихових дијелова и деривата заштићених на основу овога Закона.

Рјешење и сагласност из става 1. овога члана дат ће се само ако се не угрожава дивље популације животиња, гљива или биљака на које се односи.

Рјешење и сагласност из става 1. овога члана потребно је прибавити и када се ради о мјешанцу чији један или оба родитеља припадају заштићеној дивљој врсти/подврсти.

Врсте/подврсте за које се доноси рјешење или даје сагласност из става 1. овог члана, поступак и услове доношења рјешења и издавања сагласности, садржај и начин подношење захтјева, садржај и начин подношења обавијести о увозу, општа и посебна ограничења при увозу, начин обиљежавања животиња или пошиљки, начин збрињавања одузетих примјерака, тијела надлежна за провођење и надзор, начин провођења надзора, вођење евиденције, израду извјештаја те друге услове за одвијање прекограничног промета дивљим врстама/подврстама у складу са међународним уговором којег је Босна и Херцеговина чланица, прописује Федерални министар правилником.

При активностима из става 1. овог члана и /или провозу живе животиње, за које је то прописано правилником из става 4. овог члана, морају се превозити и његовати на начин који своди на најмању мјеру могућност озљеђивања, угрожавања здравља или нехуманог поступања, у складу са посебним прописима.

Изузетно од одредби става 1. овог члана за дивље врсте/подврсте за које је то одређено правилником става 4. овог члана није потребна дозвола за увоз, већ се у циљу увоза подноси обавијест о увозу надлежном тијелу.

Рјешења, сагласности и други акти издани на основу овог Закона у сврху прекограничног промета заштићеним дивљим врстама/подврстама могу се користити само за примјерке на које се односе.

Превоз заштићених врста/подврста преко територије Босне и Херцеговине обавља се на основу ваљаног акта о извозу или поновном извозу које је донијело надлежно тијело земље извознице или земље поновног извоза.

Члан 105.

Правно и физичко лице, које тргује заштићеним одомаћеним или страним дивљим врстама/подврстама за које је посебно прописано правилником из става 4. овог члана, дужно је прибавити сагласност Федералног министарства.

Трговати се може само примјерцима узгојеним у пријављеном узгоју или примјерцима који имају исправу о допуштеном поријеклу, уз услов да је примјерак или пошиљка прописно обиљежена.

Приликом трговине заштићеним животињама продавач, односно власник дужан је:

- осигурати одговарајуће услове за држање животиња у складу са овим Законом и другим прописима,
- водити евиденцију о трговини животињама и
- новом власнику издати потврду о поријеклу животиње.

Услове трговине и издавања сагласности за трговину, садржај захтјева и сагласности вођење евиденције о трговини и надзор при обављању трговине министар прописује правилником из члана 99., став 4. овог Закона.

Потврде и други акти издани на основу овог Закона у сврху трговине заштићеним врстама/подврстама

Члан 108.

Угрожена дивља врста/подврста је она врста/подврста чији је дугорочни опстанак у опасности или која је ријетка, те која је као таква одређена у Црвеној листи угрожених биљних врста, врста гљива и животињских врста/подврста.

Угрожене дивље врсте и подврсте утврђује и уврштава у Црвену листу Федерални министар на основу научно утврђених стручних подлога које ће радити Федерални завод.

Црвена листа се ревидира сваких 10 година, а статуси угрожености појединих врста могу се ревидирати, по потреби, на основу стручног елабората. Након протеча периода од пет година, анализира се статус врста на Црвеној листи, те се по потреби обавља њихова ревизија на начин и у поступку како је то прописано за њихово доношење. Члан 109.

Угрожене дивље врсте/подврсте које се у смислу овог Закона проглашавају заштићеним природним вриједностима могу бити: строго заштићене врсте/подврсте и заштићене врсте/ подврсте.

Строго заштићене врсте и подврсте и заштићене врсте и подврсте проглашава Федерални министар уз претходно прибављену сагласност министра пољопривреде, водопривреде и шумарства, на основу процјене угрожености појединих врста/подврста и обавеза које произлазе из међународних уговора у којима је Босна и Херцеговине чланица.

Федерални министар ће укинути заштиту дивље врсте и подврсте која више није угрожена, или пребацити поједину дивљу врсту/ подврсту из једне категорије у другу, ако се таква потреба укаже на основу процјене угрожености одређене врсте и подврсте или обавеза које произлазе из међународних уговора у којима је Босна и Херцеговина чланица на начин и у поступку прописаном ставом 2. овог члана.

Члан 113.

Поједини примјерци строго заштићених дивљих животињских врста/подврста могу се држати у заточеништву, узгајати, продавати и куповати на основу дозволе Федералног министарства уз услов:

- да се ради о примјерцима који су законито увезени у Федерацију БиХ и имају власника;
- да се ради о примјерцима који су законито стечени у Федерацији БиХ;
- да се ради о примјерцима који су стечени прије него је врста/подврста законом заштићена;
- да се ради о случају из чл. 112. овог Закона.

Изузетно од члана 111. овог Закона, поједине строго заштићене животиње, гљиве и биљке смију се извозити и увозити у сврху трговине уз дозволу Федералног министарства те увозити и у научне сврхе, ради размјене, излагања и сл. на основу дозволе Федералног министарства.

Налазиоц је дужан обавијестити надлежну ветеринарску станицу и ветеринарску амбуланту приватне праксе и Федерално министарство о:

- пронађеним мртвим примјерцима строго заштићених дивљих животиња;
- примјерцима строго заштићених дивљих животиња које су болесне или озлијеђене у мјери да нису способне самостално преживјети у природи.

Ветеринарска организација и ветеринарска амбуланта приватне праксе дужна је утврдити узроке угинућа пронађених мртвих строго заштићених дивљих животиња. Трошкове поступка сноси Федерално министарство.

Федерално министарство може налазиоцу болесне или озлијеђене животиње на његов захтјев дозволити, ако посједује задовољавајуће знање и услове, држање те животиње у заточеништву ради лијечења и опоравка.

Оправдане трошкове настале лијечењем животиње сноси Федерално министарство.

Федерално министарство може дозволити изузетке од забране држања у заточеништву и продаје строго заштићених дивљих врста/подврста, ако се ради

о заплијењеним или одузетим примјерцима, и ако то није у супротности с другим прописима и међународним уговорима у којима је Босна и Херцеговина чланица.

Сви примјерци строго заштићених дивљих врста/подврста из става 6. овог члана морају бити обиљежени на прописани начин.

Дозволе из става 1., 2., 5. и 6. овог члана се дају рјешењем.

Члан 115.

За прикупљање узорака у сврху истраживања строго заштићених врста/подврста потребно је добити дозволу на начин прописан овим Законом.

Резултати истраживања и утврђени подаци важни за процјену угрожености истраживане врсте/подврсте достављају се Федералном министарству у року од 30 дана по обављеном истраживању.

Члан 118.

Кориштење заштићених дивљих врста/подврста дозвољено је на начин и у количини да се њихове популације не доведу у опасност.

Федерални министар и министар надлежан за пољопривреду, водопривреду и шумарство сваки у свом дјелокругу прописује мјере заштите заштићених дивљих врста/подврста које обухватају:

- сезонску забрану искориштавања и друга ограничења кориштења популација заштићених врста/подврста;
- привремену или локалну забрану кориштења ради обнове популација на задовољавајући ниво;
- регулисање трговине, држања ради трговине, транспорта ради трговине и нуђења за продају живих и мртвих примјерака.

Федерално министарство води евиденцију о начину и количини кориштења заштићених дивљих врста/подврста ради утврђивања и праћења стања популација. Ако се на основу евиденције утврди да је због кориштења заштићена дивља врста/подврста угрожена, Федерални министар забрањује или ограничава кориштење врсте/подврсте.

VIII. МИНЕРАЛИ, ФОСИЛИ И СИГОВИНЕ

Члан 125.

Минерали су самородни хомогени хемијски елементи или спојеви у виду кристализиране или аморфне твари, одређене структуре, облика и састава. Минерали у смислу овога Закона нису минералне сировине.

Фосили представљају сачуване цјелине, дијелове, или трагове изумрлих организама и њихових животних активности.

Минерали, фосили и сиговине власништво су Федерације БиХ.

Забрањено је уништавати минерале, фосиле и сиговине те оштећивати њихова налазишта.

Изузетно је дозвољено ако је то интерес Федерације БиХ или битно изражени јавни интерес.

Члан 126.

Минерали, фосили и сиговине који су значајни ради своје ријеткости, изузетне величине или изгледа или изванредног и универзалног образовног и научног значења, представљају заштићене природне вриједности у смислу овог Закона.

Минерале, фосиле и сиговине који представљају заштићене природне вриједности Федерални министар ће утврдити правилником на приједлог Федералног Завода.

Члан 127.

Минерали, фосили и сиговине који су проглашени за заштићену природну вриједност чувају се на мјесту налаза (ин-ситу очување), а налазиште ужива заштиту као заштићено природно подручје до доношења одлуке од стране надлежног органа.

Ако минерале, фосиле или сиговине није могуће заштитити на налазишту дају се на чување правном или физичком лицу која ће осигурати њихову стручну заштиту и омогућити њихову употребу у сврху образовања, музејске дјелатности, науке и заштите природе (ex-situ очување).

Услови под којима се минерали фосили и сиговине могу дати правном или физичком лицу на заштиту и чување Федерални министар ће прописати правилником из члана 126. став 2 овог Закона.

Услове за истраживање налазишта, начина заштите минерала или фосила на мјесту налаза, начин заштите налазишта, те садржај, начин и услове стручне заштите минерала, фосила или сиговина који се чувају изван налазишта прописује Федерални министар правилником из става 3, уз претходно прибављено мишљење мјеродавне научне и/или стручне институције.

Евиденцију правних и физичких лица, којима се дају на заштиту и чување минерали, фосили и сиговине те које су овлаштена за заштиту минерала, фосила или сиговина и истраживање налазишта, води Федерално министарство до успоставе Федералног завода.

Члан 129.

Проналазак минерала или фосила који би могли представљати заштићену природну вриједност из члана 126. овог Закона, налазиоц је дужан пријавити надлежном министарству у року од 8 дана од дана проналаска, те предузети неопходне мјере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

Федерално министарство одлучује о потреби истраживања налазишта минерала, фосила или сиговина уз претходно прибављено мишљење Федералног завода најкасније у року од 30 дана од дана пријаве налазишта. Рјешењем о истраживању прописују се и мјере заштите природе.

Ако се министарство не одреди другачије, налазиоц не смије на мјесту налаза обављати никакве дјелатности које би могле довести до уништавања или оштећивања налаза, осим мјера заштите.

Власник земљишта на којем је минерал, фосил или сиговина нађен или физичка или правна особа која изводи дјелатност током које је дошло до налаза, дужни су омогућити истраживање налазишта у складу с рјешењем надлежног министарства.

Истраживање налазишта обавља овлаштено физичко или правна лице, на основу дозволе Федералног министарства, на начин и у поступку прописаним актом из члана 126. став 2. овог Закона.

Ако постоји вјероватноћа даљњих налаза минерала, фосила, или сиговина по довршењу одобрених истраживачких радова надлежно министарство, на основу проведеног надзора, одлучује о наставку радова.

Члан 130.

Ако правно или физичко лице намјерава истраживати налазишта минерала, фосила или сиговина дужно је од надлежног министарства затражити дозволу најкасније 30 дана прије намјераваног почетка истраживања.

Ако се захтјев не поднесе у року из става 1. овог члана министарство ће одбацити захтјев и неће дозволити истраживање.

Ако се истраживање односи на налазиште заштићених минерала, фосила или сиговина који су проглашени природним вриједностима, надлежно министарство може забранити истраживање или издати дозволу у којему се утврђују и услови заштите природе, односно мјере заштите за налазиште. Дозвола се даје рјешењем.

Правно или физичко лице дужно је у року од 30 дана од дана обављеног истраживања доставити надлежном министарству извјештај о обављеном истраживању, с подацима о стању налазишта, могућој угрожености налазишта, те о потребним додатним истраживањима и додатним мјерама заштите, под пријетњом накнаде евентуално настале штете.

Члан 131.

Правно и физичко лице може узимати минерале, фосиле или сиговине из природе ради стављања у промет уз претходно прибављену дозволу надлежног министарства. Дозвола се даје рјешењем.

Физичко или правно лице која ставља минерале, фосиле или сиговине у промет дужно је, за сваки минерал или фосил који посједује, имати доказ о поријеклу односно дозволу о узимању из природе. Доказ или дозвола приликом продаје минерала, фосила или сиговина уручују се купцу.

Правно или физичко лице из става 2. овог члана је дужно водити евиденцију о стављању у промет минерала, фосила или сиговина, те евиденцију достављати надлежном министарству.

О облику и садржају евиденције о стављању у промет минерала, фосила или сиговина надлежни министар ће донијети упутство.

Члан 133.

Физичко или правно лице која намјерава извозити минерале фосиле или сиговине дужно је од надлежног министарства добити дозволу за извоз. Дозвола се даје рјешењем.

Није дозвољен извоз минерала, фосила и сиговина који су проглашени заштићеним природним вриједностима.

Изузетно, надлежно министарство може дозволити извоз минерала, фосила и сиговина који су проглашени заштићеним природним вриједностима ради научних истраживања, образовања или излагања. У дозволи се утврђују услови извоза минерала, фосила и сиговина.

Члан 144.

Заштићене природне вриједности из члана 134. став 1. алинеје (1) и (2) проглашава законом Парламент Федерације БиХ.

Заштићене природне вриједности из члана 134. став 1. алинеје (3), (4), (5), (6) проглашава законом кантонална скупштина.

Заштићене природне вриједност из члана 134. став 1. алинеје 3), (4), (5), (6) које се налазе на подручју два или више кантона проглашавају се законом који доноси Парламент Федерације уз сагласност законодавних тијела кантона.

Ако се природна вриједност из овог члана налази на подручју оба ентитета приједлог за заштиту даје Федерално министарство и надлежно министарство Републике Српске у складу са Међуентитетским програмом заштите околиша.

Успостава заштићених подручја, на федералном или кантоналном нивоу, може се проводити уз сагласност опћинских вијећа на чијим подручјима се према просторном плану простире заштићено подручје.

Члан 145.

Закон о заштити природне вриједности садржи:

- назив и категорију заштићене природне вриједности;
- прецизан опис граница просторног обухвата заштићеног подручја;
- назив разреда из члана 134. става 2. овог Закона;
- назив мјерила картографског приказа;
- картографски приказ с прецизно описаним границама просторног обухвата, који је саставни дио акта о проглашењу.

Границе заштићеног подручја утврдит ће се у складу са релевантним документима просторног уређења, према Закону о просторном планирању и кориштењу земљишта на нивоу Федерације БиХ.

У циљу спрјечавања угрожавања заштићене природне вриједности актом из става 1. овог члана може се одредити заштитна зона, које је изван заштићене природне вриједности, и прописати мјере заштите тог подручја.

Закон о проглашењу заснива се на стручном образложењу којим се утврђују вриједности подручја или компоненте природе која се предлаже за заштиту.

начин управљања том природном вриједношћу, те потврду предлагача акта о проглашењу те о сигурним средствима за провођење мјера заштите.

Стручно образложење из става 3. овога члана садржи детаљни опис обиљежја и вриједности која се заштићује, оцјену стања природне вриједности која се жели заштитити, последице које ће доношењем акта о проглашењу проистећи, одлуку надлежног органа о издвајању под заштиту, те оцјену и изворе потребних средстава за провођење акта о проглашењу заштићене природне вриједности.

Члан 147.

Закон о проглашењу заштите природних вриједности из члана 144. став 1. и 3. овог Закона објављује се у "Службеним новинама Федерације БиХ", а акт о проглашењу из члана 144. став 2, овог Закона у "Службеним новинама кантона".

Картографски приказ заштићене природне вриједности с уцртаним границама, односно с ознаком локације чува се надлежном министарству.

Закон о проглашењу заштите дивљих врста/подврста, аутохтоних и одомаћених врста/подврста и минерала, фосила и сиговина објављују се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Члан 148.

Заштићене природне вриједности уписују се у Регистар заштићених природних вриједности.

Регистар заштићених природних вриједности води надлежно министарство и Завод.

О садржају и начину вођења Регистра заштићених природних вриједности Федерални министар ће донијети упутство.

Подаци из Регистра заштићених природних вриједности су јавни, осим ако се одреди да су подаци о положају природне вриједности ради њене заштите тајни.

Члан 150.

Ако нестану обиљежја због којих је подручје проглашено заштићеним, надлежно тијело из члана 144. овог Закона донијет ће акт о престанку заштите уз претходно прибављену сагласност Федералног или надлежног министарства.

Акт о престанку заштите заснива се на стручном образложењу завода којим се утврђује нестанак обиљежја због којих је природна вриједност заштићена.

Акт о престанку заштите се објављује у Службеним гласилима.

Члан 151.

Заштићеним подручјима и другим заштићеним природним вриједностима, осим заштићеним дивљим врстама/подврстама, аутохтоним врстама/подврстама и минералима, фосилима и сиговинама управљају јавна предузећа и јавне установе.

Јавна предузећа за управљање заштићеним природним вриједностима из категорија И. и ИИ. из члана 134. овог Закона, оснива Влада Федерације БиХ.

Јавне установе за управљање осталим заштићеним подручјима и другим заштићеним природним вриједностима оснивају владе кантона.

Поред постојећих јавних предузећа и јавних усанова које су основали Влада Федерације и владе кантона, могу се формирати нова јавна предузећа и јавне установе само уз претходну одлуку Парламента Федерације, односно скупштина кантона.

Члан 152.

Јавна предузећа и јавне установе из члана 151. овог Закона обављају дјелатност заштите, одржавања и промоције заштићеног подручја и друге заштићене природне вриједности у циљу заштите и очувања изворности природе, осигуравања неометаног одвијања природних процеса и одрживог кориштења природних добара, те надзиру провођења увјета и мјера заштите природе на подручју којим управљају.

Јавна предузећа и јавне установе која управљају заштићеним подручјима надзиру и начин обављања дозвољених дјелатности; у циљу осигурања рационалног и одрживог кориштења природних добара.

Јавно предузеће може обављати и друге дјелатности утврђене актом о оснивању и статутом предузећа које служе обављању дјелатности из става 1. и 2. овог члана.

Члан 153.

Средства за рад јавних предузећа, јавних установа и обављање дјелатности из члана 152. овог Закона осигуравају се из:

- оснивачких средстава;
- из средстава Фонда за заштиту околиша Федерације БиХ и фондова за заштиту околиша кантона у којима је Фонд за заштиту околиша основан;
- прихода од кориштења природних вриједности у заштићеним подручјима;
- прихода од накнада;
- утврђених бенефиција (нпр. ослобађање уплате цијелог износа или дијела добити...);
- других извора утврђених овим Законом и посебним прописима.

Члан 154.

Организација простора, начин кориштења, уређења и заштите простора уређује се просторним планом подручја посебних обиљежја.

Просторни план заштићених подручја доноси надлежно представничко тијело.

Члан 155.

Управљање заштићеним подручјима проводи се на основу плана управљања.

План управљања заштићеним подручјем доноси Влада Федерације БиХ или влада кантона за период од десет година, на приједлог Федералног министарства и кантоналног министарства.

План управљања одређује развојне смјернице, начин извођења заштите, кориштења и управљања заштићеним подручјем, те поближе смјернице за заштиту и очување природних вриједности заштићеног подручја уз уважавање потреба локалног становништва.

Правна и физичка лица која обављају дјелатности у заштићеном подручју дужна су се придржавати плана управљања.

Након протеча периода од пет година анализира се провођење плана управљања и остварени резултати те се по потреби обавља ревизија плана управљања на начин и у поступку како је то прописано за његово доношење.

Члан 156.

План управљања заштићеним подручјем из члана 155. став 1. овог Закона садржи:

а) Циљеве и политику управљања заштићеним подручјем:

- сврха, функције, и циљеве заштићеног подручја,
- политика управљања заштићеним подручјем.

б) Смјернице заштите заштићеног подручја,

- оцјена стања заштићеног подручја,
- концепт заштићеног подручја,
- заштита и управљање природним и културним вриједностима/ресурсима подручја које се штити (програми заштите и др.),
- развој допуштених дјелатности у заштићеном подручју,
- посјећивање заштићеног подручја (програм посјећивања, разгледавања и др.),
- смјернице за изглед објеката у заштићеном подручју.

- повезивање заштићеног подручја са сусједним подручјима,
- утицај на околиш и социоекономски комплекс.

ц) Извођење плана:

- смјернице за повезивање секторских планова,
- стратегија изведбе плана,
- надзор,
- начин финансирања,
- трошкови и извори финансирања,
- институционална структура у управљању заштићеним подручјем.

План управљања проводи се годишњим програмом заштите, очувања, кориштења и промоције заштићеног подручја.

Прије утврђивања приједлога плана управљања орган управе је дужан провести поступак јавног увида.

Члан 158.

Правилником о унутарњем реду ближе се уређују питања и прописују мјере заштите, очувања, унапређења и кориштења заштићених подручја и других заштићених природних вриједности, те прописују управне мјере за непоштовање одредби тога правилника и овога Закона.

Правилник из става 1. овог члана доноси Надзорни одбор јавног предузећа или јавне установе на приједлог управе уз претходно прибављену сагласност надлежног министарства.

Непосредни надзор у заштићеним подручјима обављају главни надзорник и надзорници јавног предузећа или јавне установе која управља заштићеним подручјем.

Проведбеним прописом ће се уредити организација, начин рада и овласти надзорничке службе заштите природе.

Члан 159.

На заштићеном подручју и другој заштићеној природној вриједности дозвољени су они захвати и радње који је не оштећују и не мијењају својства због којих је заштићена.

Дозволу за дозвољене захвате и радње у заштићеним категоријама даје надлежно министарство.

Дозволу за захвате и радње у заштићеним категоријама ИИИ, ИВ, В и ВИ даје надлежни кантонални орган.

Дозвола се даје рјешењем. Жалба на рјешење може се изјавити надлежном министарству.

Захвати и радње који се проводе на основу планова управљања у шумарству, ловству, рибарству, водном привређивању и рударству морају бити усклађени са циљевима и мјерама заштите и плановима управљања заштићеним подручјима, те морају имати сагласност надлежног министарства.

Дозвола из става 2., 3. и 4. овог члана садржи и услове заштите природе.

Члан 162.

Ако је употреба и искориштавање заштићеног подручја или друге заштићене природне вриједности на одређени начин или у одређене сврхе ограничена или забрањена, власник или корисник права на том заштићеном подручју или другој заштићеној природној вриједности има право на накнаду за ограничења којима је изложен.

Висина накнаде утврђује се правилником из члана 163. споразумно. У случају спора о висини накнаде одлучује суд.

Накнада се исплаћује на терет средстава буџета надлежног нивоа власти или из средстава Фонда за заштиту околиша.

Члан 164.

Заштита природне вриједности у заштићеном подручју може се, на основуведеног јавног конкурса повјерити особи која није њен власник или корисник права, склапањем уговора о старању, уз услове које утврђује надлежно министарство. Конкурс проводи орган управљања заштићеним подручјем на којем се налази природна вриједност.

Ближе услове које мора испуњавати особа из става 1. овог члана Федерални министар ће прописати правилником.

Правно или физичко лице које испуњава прописане услове и склопи уговор с органом управљања из става 1. овог члана постаје старатељ природне вриједности.

Уговором из става 1. овог члана уређују се питања заштите и очувања природне вриједности, а нарочито:

- природна вриједност која је предмет уговорене заштите;
- мјере заштите које старатељ треба предузети и висина накнаде за провођење прописаних мјера заштите.

Ако је природна вриједност из става 1. овог члана заштићена дивља врста/подврста, конкурс проводи и уговор склапа надлежно министарство.

Члан 166.

Власник некретнине (у даљњем тексту: власник) унутар категорија И, и ИИ који намјерава ту некретнину продати, дужан ју је најприје понудити на продају Влади Федерацији БиХ, а власник некретнине у осталим заштићеним природним вриједностима, који намјерава ту некретнину продати, дужан ју је најприје понудити Влади кантона.

Власник некретнине унутар заштићене природне вриједности дужан је у понуди навести цијену и услове продаје.

Влада Федерације БиХ или Влада кантона, дужни су понуду прихватити или одбити у року од 30 дана од пријема писмене понуде.

Ако понуда не буде прихваћена унутар прописаног рока, власник може некретнину у заштићеној природној вриједности продати другом лицу уз цијену која није нижа од цијене наведене у понуди и под условима који за купца нису повољнији од услова што их садржи понуда из става 2. овог члана.

Ако власник прода некретнину у заштићеној природној вриједности, а није прије тога поступио у складу са ставом 1. и 4. овог члана, Влада Федерације БиХ или Влада кантона имају право тужбом против продавца и купца захтијевати поништење уговора о купопродаји у року до 1 године од дана када су сазнали за склапање тога уговора, али најкасније у року пет година од дана склапања уговора о купопродаји.

Влада Федерације БиХ или Влада кантона могу захтјевати из става 5. овог члана поништење уговора о купопродаји некретнине у заштићеној природној вриједности или кад су висина цијене или услови продаје привидни, а стварна цијена и услови уговора повољнији за купца, те када се склопи привидан уговор о продаји.

Уговори склопљени на напријед наведени начин су ништави и не производе правне посљедице.

Право првокупа из става 1. овог члана уписује се у земљишне књиге код надлежног суда.

Члан 169.

Захтјев за сагласност о стицању власништва на некретнини у заштићеном подручју из члана 168. овог Закона купац подноси надлежном министарству.

Надлежно министарство издаје или ускраћује сагласност рјешењем у року од 60 дана. Ако рјешење није издано у прописаном року, поступа се по одредбама ЗУП Федерације БиХ.

Правни послови склопљени супротно одредбама овог Закона су ништави и не производе правне посљедице.

Члан 170.

Власничка или друга стварна права на некретнинама у заштићеној природној вриједности могу се одузети или ограничити у интересу Федерације БиХ, када је то потребно ради ефикасније заштите природе.

Власништво или друго стварно право се одузима или ограничава по поступку и на начин одређен законом који уређује извлаштење некретнина, ако овај Закон не одређује другачије.

Влада Федерације БиХ или Влада кантона, морају најмање три мјесеца прије покретања приједлога за извлаштење упутити власницима писмени приједлог за откуп некретнина.

За одузету некретнину Влада Федерације БиХ или Влада кантона, морају осигурати другу једнако вриједну некретнину изван заштићеног подручја, или платити накнаду.

Висина накнаде за одузету некретнину одређује се по вриједности некретнине с обзиром на њезину тржишну вриједност.

Поступак за извлаштење покреће се на приједлог надлежног органа, а проводи се на начин уређен законом који уређује извлаштење.

Некретнине у заштићеним природним вриједностима евидентирају се у катастру некретнина који се води по посебним прописима.

Члан 171.

Влада Федерација БиХ је дужна на захтјев власника некретнине у заштићеној природној вриједности, коју је прогласило представничко тијело, по тржишној цијену откупити некретнину или понудити другу једнако вриједну некретнину.

Владе кантона су дужни на захтјев власника некретнине у заштићеној природној вриједности, коју су прогласили заштићеном на основу овог Закона, по тржишној цијени откупити некретнину или понудити другу једнако вриједну некретнину

Власник некретнине има право понудити некретнину на продају у складу са овим чланом у року двије године од дана ступања на снагу акта који је проузроковао ограничења и забране на некретнини.

Члан 174.

Правно лице које управља заштићеном врстом/подврстом дужна је на примјеран начин и свој трошак учинити све дозвољене радње и захвате како би спријечило настанак штете правном или физичком лицу.

Под радњом или захватом из става 1. овог члана подразумијева се ефикасно ограђивање, циљано чување добара и растјеривање заштићених животињских врста/подврста.

Члан 175.

Ако настанак штете није могуће спријечити на начин прописан чланом 174. овог Закона, оштећеник може од Федералног министарства захтијевати извођење неопходних радњи и захвата за спречавање даљњих штета. Оштећеник и надлежно министарство споразумно дијеле трошкове за извођење потребних радњи и захвата.

Ако надлежно министарство изведе радњу или захват из става 1. овог члана на властити подстицај сноси трошкове захвата.

Члан 182.

Дјелатност за коју се може издати концесија утврђује јавно предузеће или јавна установа која управља заштићеним подручјем, уз претходну сагласност надлежног министарства.

Одлуком о концесији утврђује се нарочито:

- заштићено подручје, односно спелеолошки објект за који се даје концесија;
- предвиђени обим привредног кориштења;

- корисници концесије;
- намјене за које се концесија додјељује;
- услови заштите природе које је концесионар дужан проводити;
- вријеме трајања концесије;
- висина накнаде или основица за одређивање висине накнаде.

Одлуку о додјели концесије доноси се у складу са Законом о концесијама Федерације БиХ.

Ловна концесија на заштићеном подручју додјељује се у складу са посебним прописом уз претходну сагласност надлежног министарства.

Одлука о концесији садржи услове заштите природе које утврђује Федерално или надлежно министарство.

Јавној установи која управља категоријом И или националним парком, може се одлуком Владе Федерације БиХ додијелити посебна употреба водног добра.

Члан 186.

За потребе остваривања Федералне стратегије и програма заштите природе те других докумената којима се уређују поједина питања заштите природе, израђује се извјештај о стању заштите природе у Федерацији БиХ о којем одлучује представничко тијело.

Извјештај из става 1. се израђује за двогодишњи период, а садржи нарочито:

- податке о стању пејзажа, еколошких система, типова станишта, дивљих врста/подврста и аутохтоних, завичајних удомаћених врста/подврста с анализом угрожености, те разлоге угрожености и проблеме заштите;
- податке о утицајима кориштења природних добара на биолошку и пејзажну разноликост;
- податке о утицајима појединих захвата на природу;

- оцјену проведених мјера очувања биолошке и пејзажне разноликости и заштићених природних вриједности;
- анализу provedбе Стратегије и других докумената значајних за заштиту природе;
- оцјену проведеног надзора;
- податке о кориштењу финансијских средстава за заштиту природе;
- процјену потребе израде нових или измјене и допуне постојећих докумената те друге важне податке за заштиту и очување природе.

Приједлог извјештаја о заштити природе припрема Федерални завод. Прије упућивања представничком тијелу извјештај се доставља на мишљење Федералном министарству и Савјетодавном вијећу за заштиту околиша, те органима који одобравају-усвајају извјештај о стању природе.

Скупштина кантона прихваћа одговарајуће извјештаје о стању заштите природе на свом подручју.

Члан 187.

Управне и стручне послове заштите природе обавља Федерално министарство и министарства у кантону надлежна за заштиту природе, осим оних послова који су овим Законом или другим прописом дати, односно пренесени у надлежност Федералног завода и завода за заштиту природе.

Члан 189.

Стручне послове заштите природе за Федерацију Босне и Херцеговине обавља Федерални завод за заштиту природе (у даљњем тексту: Федерални завод).

Федерални завод је управна организација која своју дјелатност обавља као јавна служба.

Члан 190.

Федерални завод у оквиру своје дјелатности:

- оснива и одржава базе података о биљним, гљивљим и животињским врстама, станишним типовима, еколошким системима и пејзажима,
- прати разлоге угрожености и стање очуваности биолошке и пејзажне разноликости, те предлаже мјере за њихову заштиту,
- израђује извјештаје о провођењу Националне стратегије,
- израђује извјештаје о провођењу Стратегије,
- води информацијски систем заштите природе и катастар биолошке и пејзажне разноликости,
- обавља статистичке анализе и обједињава резултате истраживања у заштити природе,
- припрема приједлоге за заштиту и очување дијелова природе и других природних вриједности,
- утврђује оцјене прихватљивости захвата за природу,
- израђује стручне подлоге за потребе утврђивања услова заштите природе, управљања заштићеним подручјима и кориштења природних добара,
- припрема и проводи пројекте и програме у подручју заштите природе,
- судјелује у провођењу међународних уговора о заштити природе у којима је Босна и Херцеговина чланица,
- организира и проводи одгојно-образовне и промишлене активности у заштити природе,
- обавља и друге послове утврђене овим Законом и његовим provedбеним прописима.

Федерални завод обавља послове из става 1. овог члана у складу с годишњим и вишегодишњим програмом рада.

Годишњи и вишегодишњи програм рада из става 2. овог члана доноси се уз сагласност Федералног министарства.

О остварењу годишњег и вишегодишњег програма рада Федерални завод подноси извјештај Федералном министарству и Влади Федерације БиХ на начин прописан статутом Федералног завода.

Средства за обављање дјелатности Федералног завода се осигуравају у буџету Федерације БиХ и из других извора у складу са Законом.

Члан 192.

Кантони могу за обављање стручних послова у подручју заштите природе оснивати заводе за заштиту природе за своје подручје.

Послови завода утврђују се актом о оснивању и статутом.

Одредбе члана 190, става 1. и 2. овог Закона одговарајуће се примјењују и на заводе за заштиту природе кантона.

Члан 196.

Федерација БиХ подстиче и промовише научна истраживања у подручју заштите природе.

За научна истраживања на заштићеним подручјима, за истраживања заштићених биљних, гљивљих и животињских врста и за истраживања заштићених минерала, фосила и сиговина потребно је добити дозволу Федералног или надлежног министарства. Дозволом се утврђују и услови заштите природе. Дозвола се издаје рјешењем.

Правна или физичка лица која је обавила истраживања дужна је о резултатима истраживања извијестити Федерално или надлежно министарство у року од 30 дана од дана завршетка истраживања, под пријетњом новчане казне и накнаде штете.

Члан 197.

Федерално министарство организује, а Завод води информацијски систем заштите природе као дио јединственог информацијског система министарства, према међународно прихваћеним стандардима и обавезама.

Завод прикупља, обрађује и обједињује податке о стању природе, израђује извјештаје и води базе података у склопу информацијског система заштите природе.

Члан 199.

Федерално министарство, кантонална министарства, Федерални завод, заводи за заштиту природе кантона, органи управе, јавна предузећа, јавне установе које управљају заштићеним природним вриједностима дужни су средствима јавног информисања на њихов захтјев пружити информације о стању природе, о обављању послова заштите, те омогућити увид у одговарајућу документацију.

Информације о стању заштите природе дају се, у правилу, у писаном облику.

Парламенту Федерације БиХ и Влади Федерације БиХ подносе се извјештаји о стању заштите природе на захтјев тих тијела и на начин прописан овим Законом.

Скупштине кантона дужне су да извјештаје о стању заштите природе достављају Федералном министарству сваке двије године, те у друго вријеме на захтјев тога тијела.

Члан 211.

Инспекцијски надзор над примјеном овог Закона и на основу њега донесених прописа, у заштићеним подручјима И и ИИ категорије из члана 134. овог Закона, обавља инспекција заштите природе у Федералној управи за инспекцијске послове, а за заштићена подручја категорије ИИИ, ИВ, В и ВИ обавља кантонални орган за инспекцијске послове.

Инспекцијски надзор проводе инспектори заштите природе.

Члан 213.

За инспектора заштите природе може се поставити лице које има високу стручну спрему из подручја природних наука, те положен стручни испит за инспектора заштите природе.

Поред увјета из става 1. овог члана инспектор заштите природе мора испуњавати и услове одређене прописима којима се уређују положај, права и обавезе државних службеника.

Члан 216.

Када утврди да је повријеђен овај Закон, пропис или други акт донесен на основу овог Закона, надлежни инспектор записником констатује неправилност или недостатак и рјешењем одређује мјере и рок за њихово отклањање.

Поред овлаштења и дужности одређених законом, у случају из става 1. овог члана, у складу са Законом о инспекцијама у Федерацији БиХ, надлежни инспектор овлаштен је и дужан:

- наредити обустављање извођења радова, ако се врше противно заштити природних вриједности;
- наредити, у сарадњи са грађевинско-урбанистичком инспекцијом, у складу са Законом о просторном планирању и кориштењу земљишта на нивоу Федерације БиХ, уклањање саграђеног објекта или постројења изграђеног на подручју заштићене природне вриједности;
- наредити привремену обуставу рада, односно обављање дјелатности правног лица или његовог дијела, ако утврди да се врше супротно принципима заштите природе;
- забранити предузимање радњи које нису дозвољене овим Законом.

Жалба на рјешења инспектора из става 1. и 2. овог члана не одлаже извршење рјешења.

Члан 219.

У provedби надзора над заштићеним природним вриједностима и другим дијеловима природе надлежни инспектор за заштиту природе надзире:

- стање квалитета природе;
- кориштење и употребу заштићених природних вриједности и других дијелова природе;
- примјену услова и мјера заштите природе, те других аката изданих на основу овог Закона;
- провођење просторних планова и планова кориштења природних добара у дијелу који се односи на мјере и услове заштите природе;
- provedбу плана управљања и програма заштите, очувања, кориштења и промицања заштићене природне вриједности;
- радње које могу проузроковати промјене и оштећења на заштићеној природној вриједности или другом дијелу природе;
- провођење непосредне заштите, очувања и кориштења заштићених природних вриједности;
- provedбу мјера заштите заштићених биљних, гљивних и животињских врста/подврста и осталих заштићених природних вриједности;
- извоз, увоз и провоз биљака, гљива и животиња, ако су ограничени или забрањени овим Законом или на основу њега донесеним прописима;
- интродукцију и реинтродукцију дивљих врста/подврста у природу;
- информисање јавности о стању природе;
- примјену изречених превентивних мјера у циљу заштите природе;
- примјену других прописаних услова и мјера заштите биолошке и пејзажне разноликости утврђених овим Законом и на основу њега донесених прописа.

Члан 224.

Кад постоје услови за издавање прекршајног налога надлежни инспектор за заштиту природе, починиоцу прекршаја издат ће прекршајни налог у складу са Законом о инспекцијама у Федерацији БиХ.

Члан 232.

Новчаном казном у износу од 500 КМ до 1500 КМ казнит ће се физичко лице, а правно лице 5000 КМ до 15 000 КМ, ако:

- организира возње на моторни погон изван насеља, свих врста цеста, пољских путева и уређених стаза и полигона за возњу (члан 14.);
- ставља на тржиште и примјењује средства за заштиту биља и минерална гнојива на недопуштен начин (члан 17.);
- користи природна добра на недопуштен начин и са штетним посљедицама (члан 18.);
- донесе планове без одобрења услова заштите природе или прописаних сагласности (чл. 20., 21. и 22.);
- проведе захват за који није прибављена оцјена прихватљивости за природу или противно прибављеној оцјени ((члан 26, ст. 1. и 3.);
- у зони утицаја захвата не успостави или не приближи стање у природи оном стању које је било прије захвата ((члан 32., став 2.);
- не проведе компензацијске услове на прописани начин (члан 28., ст. 3. и 6.);
- као носиоц захвата или корисник природних добара без одгађања не отклони штетне посљедице (члан 31.);
- искориштава минералне сировине на начин да се не осигурава очување пејзажних вриједности простора и не подузме мјере санације, или ако донесе санациони пројект без сагласности министарства (члан 35.);
- користи и управља шумама супротно начелима одрживог развоја (члан 37. ст. 2. и 3.);

- обавља пошумљавање тамо гдје није оправдано и на начин који угрожава угрожени не шумски и ријетки станишни тип (члан 38.);
- користи хемијска средства за заштиту биља у шумама без допуштења (члан 39.);
- не осигура сталан постотак зрелих и старих стабала према условима заштите природе (члан 40. став 1.);
- не управља на начин да у највећој мјери очува шумске чистине и шумске рубове (члан 40. став 3.);
- не управља на начин да осигурава продужење сјечиве зрелости завичајних врста дрвећа (члан 40. став 4.);
- прометује на кршком подручју супротно прописаним увјетима (члан 42.);
- не пријави откриће спелеолошког објекта или његовог дијела у прописаном року (члан 44. став 5.);
- користи спелеолошке појаве и објекте у туристичке сврхе без или супротно програму министарства (члан 47.);
- оштећује, уништава или односи спилџски накит и подземну фауну (члан 45. став 1.);
- не тражи дозволу министарства за прописано кориштење, уређење, истраживање, роњење, снимање и остале дјелатности и захвате који утичу на основне значајке, услове и природну флору и фауну у спелеолошком објекту или његовом дијелу (члан 46.);
- угрожава или оштећује спелеолошку појаву или објект или на други начин спрјечава њихово кориштење, убија или узнемирује подземне животиње (члан 49. став 1.);
- гради грађевине, или привредно користи природна добра супротно прописаним условима (члан 52.);
- не очува рубне дијелове ораница као станишта (члан 56.);
- не проводи прописане мјере за очување станишних типова у повољном стању (члан 66.);

- проводи захвате и радње које могу довести до уништења или неке друге знатне или трајне штете на еколошки значајном подручју, а за допуштени захват не проведе одговарајуће компензацијске или друге предвиђене замјене (члан 68.);
- обави захват и радњу која може довести до уништења или неке друге знатне или трајне штете на међународно еколошки значајном подручју (члан 69. став 4.);
- истријеби аутохтону дивљу врсту-својту (члан 70. став 2.);
- смањује популацију дивљих врста-својти, уништава њихова станишта или мијења њихове животне услове у мјери у којој је врста-својта угрожена (члан 70. став 3.);
- намјерно хвата, озљеђује или убија дивље животиње (члан 71. став 1. алинеја.1.);
- намјерно уклања дивље биљке и њихова станишта, смањује њихове популације или их уништава (члан 71. став 1. алинеја.2.);
- намјерно оштеђује или уништава станишта дивљих врста-својти (члан 71. став 1. алинеја.3.);
- не примјењује прописане методе и техничка средства које најмање ометају дивље врсте-својте или станишта њихових популација (члан 72. став 1.);
- не изгради јавну цесту и другу саобраћајницу на начин да осигура сигурно прелажење дивљих животиња (члан 73. став 1.);
- не проводи прописане мјере заштите и начин одржавања пријелаза за дивље животиње (члан 73. став 3.);
- изводи ступове и техничке компоненте на недопуштен начин (члан 74.);
- сакупља биљке, гљиве и њихове дијелове, те хвата и убија животиње у сврху прераде, трговине и другог промета без добијања дозволе министарства и других прописаних услова (члан 75.);
- уводи (интродукција) дивљу врсту-својту у природу на подручју Федерације БиХ, као и у станишта у којима врста-својта природно не борави, супротно одредбама Закона и provedбеног прописа (члан 77.);

- поновно уводи (реинтродукција) нестале дивље врсте-својте у природу на подручје Федерације БиХ без дозволе министарства, супротно условима прописаним Законом и provedбеним прописом (члан 79.);

не проводи прописане мјере за очување повољног стања станишта (члан 98.);

- обавља унос, износ, извоз, поновни извоз, унос с мора дивљих врста/подврста које су заштићене на основу овог Закона или међународних уговора којих је Босна и Херцеговина чланица, њихових дијелова или деривата супротно условима прописаним Законом и provedбеним прописима (члан 99.);

- обавља унос, износ, извоз, поновни извоз, увоз, унос с мора дивљих врста/подврста које су заштићене на основу овог Закона или међународних уговора који је Босна и Херцеговина чланица, њихових дијелова или деривата, без одговарајуће дозволе или потврде издане од стране министарства и акта надлежног тијела земље извоза или поновног извоза, или с лажном, кривотвореном или неважећом дозволом или потврдом, или с дозволом или потврдом која је измијењена без одобрења министарства или надлежног тијела земље извоза или поновног извоза (члан 99. став 1.);

- употреби дозволу, потврду или други акт издан на основу овог Закона у сврху обављања прекограничног промета и трговине заштићеним дивљим врстама/подврстама, за било који други примјерак дивље врсте/подврсте који није тај за који је издана дозвола, потврда или други акт (члан 99. став 7. и/или члан 105. став 5.);

- у захтјеву за издавање дозволе за унос, износ, извоз, увоз, унос с мора, потврде за поновни извоз, дозволе или потврде за трговину, употреби лажну изјаву или свјесно пружи лажне информације ради добивања дозволе или потврде (члан 99. ст. 1. и 4., члан 105. ст. 1. и 4.);

- уз захтјев за издавање дозволе за унос, износ, извоз, увоз, унос с мора, потврде за поновни извоз, дозволе или потврде за трговину или у било коју другу сврху у вези са овим Законом и на основу њега донесеним provedбеним прописима, приложи лажну, кривотворену, или неважећу дозволу или потврду, или дозволу или потврду измијењену без одобрења надлежног тијела које ју је издало (члан 99. ст. 1. и 4., члан 105. ст. 1. и 4.);

- обавља провоз дивљих врста/подврста које су заштићене на основу овог Закона, њихових дијелова или деривата без ваљане извозне дозволе или потврде о поновном извозу издане од стране надлежног тијела земље извоза или поновног извоза (члан 99. став 8.);
- обавља трговину одомаћеним аутохтоним или страним дивљим врстама/подврстама заштићеним на основу овог Закона или међународних уговора којих је Босна и Херцеговина чланица, супротно условима прописаним Законом и на основу њега донесеним provedбеним прописима (члан 105.);
- кривотвори или измијени дозволу или потврду за трговину одомаћеним аутохтоним или страним дивљим врстама/подврстама заштићеним на основу Закона (члан 105. ст. 1. и 4.);
- се не придржава одредби и услова наведених у дозволи или потврди за трговину одомаћеним аутохтоним или страним дивљим врстама/подврстама заштићеним на основу Закона (члан 105. ст. 1. и 4.);
- ако без одгађања не обавјести министарство о свим промјенама и новим околностима које утичу или могу утицати на ваљаност дозволе или потврде у сврху прекограничног промета или трговине заштићеним дивљим врстама/подврстама, изданим у складу с овим Законом и на основу њега донесеним provedбеним прописима (члан 107. став 2.);
- намјерно бере, сакупља, сијече или ископава самоникле строго заштићене биљке или гљиве (члан 111. став 1.);
- држи и тргује строго заштићеним биљкама и гљивама (члан 111. став 2.);
- намјерно хвата, држи и убија строго заштићене животиње, оштећује или уништава њихове развојне облике, гнијезда или легла, те подручја размножавања и одмарања, узнемирује их у вријеме размножавања, подизања младих и хибернације, те намјерно уништава или узима јаја из природе или држи празна јаја (члан 111. ст. 3. ал. 1., 2., 3., 4., 5., 6.);

- прикрива, држи, узгаја, тргује, увози, извози, превози, отуђује или на било који начин прибавља те препарира строго заштићене животиње (члан 111. став 3. ал. 7.);
- држи у заточеништву, узгаја, продаје и купује заштићене дивље врсте/подврсте супротно прописаним условима (члан 113.);
- извози или увози строго заштићене биљке, гљиве и животиње без дозволе министарства (члан 114.);
- користи заштићене дивље врсте-својте супротно прописаним условима (члан 118.);
- употребљава неселективна средства хватања и убијања заштићених животиња те средства која могу проузрочити локално нестајање или озбиљно узнемиравање популације врста (члан 119.);
- не штити завичајне удомаћене врсте-својте на прописан начин (члан 121);
- употребљава генски материјал или узима из природе уз угрожавање еколошког система и популација врста (члан 122. ст. 2., 3. и 4.);
- пренесе право патента генома (члан 123. став 3.);
- управља генским банкама без овлаштења (члан 124. став 4.);
- без ваљана разлога уништава минерале или фосиле (члан 125. став 4.);
- узима из природе минерале или фосиле који су проглашени заштићеним природним вриједностима (члан 128. став 1.);
- ставља у промет минерале и фосиле без дозволе (члан 131. став 3.);
- извози минерале или фосиле који су проглашени заштићеним природним вриједностима (члан 133. став 2.);
- обавља радње и захвате на заштићеној природној вриједности без прибављене дозволе (члан 159.);
- не обави понуду за продају некретнине по праву првокупа на начин прописан Законом (члан 166. ст. 1. и 2.);

- прода некретнину која се налази на заштићеној природној вриједности другој особи у цијену која је нижа од цијене наведене у понуди уз право првокупа (члан 166. ст. 4 и 5.);
- не проводи прописане услове и мјере заштите природе утврђене одлуком или уговором о концесији (члан 182. став 3.)
- не подузме све мјере и радње на спрјечавању насталих промјена и оштећења (члан 183. став 1.).

За прекршај из става 1. овога члана када га почини правно лице, казнит ће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 500 KM до 3000 KM.

Члан 233.

Новчаном казном у износу од 300 KM до 1200 KM казнит ће се физичко лице, а правно лице 1500 KM до 10 000 KM, ако:

- не допусте обилазак и преглед природнина (члан 13);
- држи у заточеништву у неприкладним условима и без одговарајућег старања, односно супротно прописаним условима животиње дивљих врста/подврста (члан 102. ст.1. и 4.);
- приказује у зоолошким вртovima, акваријима, тераријима или сличним просторима животиње аутохтоних одомаћених или страних дивљих врста/подврста без дозволе министарства (члан 103. став 1.);
- узгаја завичајне и стране дивље врсте-врсте/подврсте без дозволе односно сагласности министарства (члан 104. став 1.);
- узгојене животиње не обиљежи на прописани начин (члан 104. став 3.);
- не брине да животиња не побјегне у природу и проузрочи штету (члан 104. став 4);
- не пријави министарству мртве, болесне или озлијеђене строго заштићене дивље врсте-врсте/подврсте (члан 113. став 3.);
- обавља истраживања без дозволе министарства (члан 115. став 1.);

- не достави министарству податке у прописаном року о резултатима истраживања у вези процјене угрожености утврђене истраживањем с приједлогом заштитних мјера (члан 115. став 2.);
- обавља дјелатности на мјесту налаза које могу довести до уништења или оштећивања налаза минерала или фосила (члан 129. став 3);
- не прибави дозволу за истраживање минерала и фосила (члан 130. став 1.);
- при узимању минерала и фосила користи стројеве или друга недопуштена средства (члан 132. став 1.);
- не проводи мјере заштите прописане Законом док је природна вриједност под привременом заштитом (члан 149.);
- не поступа у складу са планом управљања за заштићено подручје (члан 155. став 4. и члан 156.);
- организира посјеђивање и разгледавање заштићене природне вриједности супротно прописаним условима (члан 160.);
- не допушта приступ заштићеној природној вриједности према прописаним условима (члан 161. став 1);
- не склопи уговор о заштити неке природне вриједности, односно не склопи уговор о старању над неком природном вриједношћу према прописаним условима (чл. 163. и 164.);
- обавља научна истраживања без сагласности министарства или не достави министарству извјештај о резултатима истраживања (члан 196.);
- не достави податке о стању и заштити природе (члан 195. став 3.);
- не обавјештава јавност о стању заштите природе у случајевима прописаним Законом (члан 198.).

За прекршај из става 1. овог члана када га почини правно лице, казнит ће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 300 КМ до 2 000 КМ.

Члан 234.

Новчаном казном у износу од 100 КМ до 1000 КМ казнит ће се физичко лице, а правно лице 1000 КМ до 7 000 КМ, ако:

- намјерно узнемирује дивље животиње (члан 71 став 1. ал. 1.);
- намјерно уклањати дивље биљке или гљиве из њиховог станишта, смањивати њихове популације или их на било који начин уништавати (члан 71. став 1. ал.2.);
- намјерно оштећивати или уништавати станишта дивљих врста/подврста (члан 71. став 1. ал. 3.);
- сакупља биљке, гљиве и њихове дијелове, те хвата или убија животиње у сврху прераде, трговине и другог промета без сагласности власника и овлаштеника права (члан 75. став 3.);
- сакупља биљке, гљиве и њихове дијелове, те хвата или убија животиње ради научно-истраживачког рада и изношења из Федерације БиХ без дозволе министарства (члан 76. став 2.);
- не обавјести у прописаном року министарство о стицању власништва над заштићеним животињама (члан 102. став 2.);
- не штити и чува минерале или фосиле на прописан начин (члан 127. став 3.);
- узима из природе минерале или фосиле ради истраживања, образовања и изложбених намјена без дозволе министарства (члан 131 став 3.);
- не пријави министарству у прописаном року проналазак минерала или фосила или не подузме неопходне мјере заштите од уништења, оштећивања или крађе (члан 129. став 1.);
- не омогући истраживање налазишта минерала или фосила у складу с рјешењем министарства (члан 129. став 5.);
- обавља истраживања минерала и фосила без додатне дозволе (члан 129. став 5.);
- не затражи дозволу за обављање истраживања налазишта минерала и фосила у прописаном року (члан 130. став 1.);

- настави истраживања поред забране или издате дозволе (члан 130. став 2.);
- не достави извјештај о обављеном истраживању у прописаном року (члан 130. став 4.);
- узима минерале и фосиле из природе за намјене које нису утврђене овим Законом (члан 131 став 1.);
- узима минерали и фосиле из природе ради стављања у промет без дозволе министарства (члан 131. став 3.);
- не посједује доказе о поријеклу минерала и фосила, односно о дозволи за узимање из природе (чл. 131. ст.3);
- не води евиденцију о стављању у промет минерала и фосила на прописан начин (члан 131. ст. 4. и 5.);
- извози минерале или фосиле без дозволе министарства (члан 133. став 1.);
- користи знак заштите природе супротно прописаном начину (члан 204. став 2.).

За прекршај из става 1. овог члана када га почини правно лице, казнит ће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 150 КМ до 1 500 КМ.

Члан 235.

Новчаном казном у износу од 50 КМ до 500 КМ казнит ће се физичко лице, а правно лице 500 КМ до 5000 КМ, ако:

- вози, зауставља и паркира возило изван свих врста цеста, пољских путева и уређених стаза за вожњу (члан 14.);
- не уручи купцу доказ о поријеклу минерала или фосила, или о дозволи за узимање из природе (члан 131. ст. 1.и 2.).

За прекршај из става 1. овог члана када га почини правно лице, казнит ће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 150 до 1000 КМ.

Члан 239.

Влада Федерације БиХ и Федерални министар ће у року од три године дана од дана ступања на снагу овога Закона донијети прописе за које су овлаштени овим Законом.

Црвену листу ће донијети Федерални министар у року од једне године од дана ступања на снагу овога Закона.

Црвене књиге ће донијети Федерални министар у року од двије године од дана ступања на снагу овога Закона.

Члан 241.

До доношења плана управљања органи управљања заштићеним подручјима, уз сагласност Федералног министарства и надлежних кантоналних министарстава, доносе привремене управљачке смјернице с основним дијеловима плана управљања без провођења поступка јавног увида.

Члан 243.

Федерални завод за заштиту природе је управна организација и обављат ће послове у складу са овим Законом. Федерални завод ће ускладити своју организацију и дјелатност с одредбама овог Закона.

Федерални завод ће бити успостављен у року од три године од ступања на снагу овог Закона.

До успоставе Федералног завода за заштиту природе послове из надлежности Завода обављат ће Федерално министарство околиша и туризма.

Члан 244.

Карту типова станишта овог Закона утврдит ће Федерални министар у року од 3 године дана од дана ступања на снагу овога Закона.

Док се не изради карта типова станишта Федерално министарство ће својим актом утврђивати процјену стања типова станишта те увјете заштите природе за очување еколошког система.